

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Beretning
om
Folkelig Dansk Realskole
Flensborg
ved Rektoren

Skoleaaret 1932-33

12. Skoleaar

Beretning Nr. 11

Pædagogisk Bibliotek

Frederiksberg Allé 22

København V.

FRA IDRÆTSSTÆVNET. 1932.

Men hvad Høst os Vaaren vil forjætte,
om hvert Skud vil trives, som den skød,
om de svage Straa vil Kærne sætte,
og de hvide Blomster Frugten rød,
ikkun han, som Sol og Regn afvejer
og beskikker godt og ondt, det ved;
men han giver ærlig Stræben Sejr
og belønner mandig Trofasthed.

Carl Ploug.

SKOLENS LEDELSE.

Dansk Skoleforenings Bestyrelse:
Grosserer Cornelius Hansen, Formand.
Økonom Chr. Bøvad, Næstformand.
Fru K. Simonsen.
Redaktør L. P. Christensen.
Fisker R. Andersen.

Skolens Rektor:
Dr. phil. Andreas Hanssen.

Inspektør:
Bernhard Hansen.

Forældreudvalg:
Grosserer Cornelius Hansen.
Fru Lieb.
Gasværksdirektør Madsen.
Vognstyrer Jacobus Jensen.
Typograf Christoffer Friis.

Skolens Kontor:
Duborgskolen, Riddergade 27.

ELEVANTALLET: APRIL 1933.

1. Klasser:	II R.	I R.	F.	IVa.	IVb.	IVc.	IIIa.	IIIb.	IIa.	IIb.	Ia.	Ib.	Sum:
2. Elever:	12	13	39	37	35	21	35	34	40	37	30	32	365
3. Piger:	3	6	32	17	17	7	19	15	40	—	15	18	189
4. Dreng:	9	7	8	20	18	14	16	19	—	37	15	14	176
5. Nord f. Gr.:	5	2	—	10	—	—	6	3	2	2	2	3	35
6. Syd f. Gr.:	7	11	39	27	35	21	29	31	38	35	28	29	330
7. Udenbys:	5	2	1	14	2	1	8	9	8	4	9	5	68
8. Indenbys:	7	11	38	23	33	20	27	25	32	33	21	27	297

Fortsættelsesklassen er delt i Hold: 19 og 20.

Afgang i Aarets Løb: 23, Tilgang 9.

Afgang den 1. April 1933: 76, Tilgang: 90.

AARSPRØVEN:

Klasse-Forældremøderne, der i Vinterens Løb er blevet afholdt med alle klasserne, er traadt i den mundtlige Aarsprøves Sted, saaledes at For-aarsprøven kun afholdes i skr. Dansk, Tysk og Regning. — Dog har I. Real-klasse maattet aflægge en fuldstændig Prøve i alle Fag.

Den skr. Prøve afholdtes fra 15.—20. Marts og den mdl. for I. Real. fra 22.—27. Marts

FERIEPLANEN:

Ferierne fastsættes af Overpræsidenten for Slesvig-Holsten og er fælles for Skoler i dette Omraade. For Aaret 1933—34 gælder — ifølge offentligt fremkomne Meddelelser — følgende Ferieplan:

Sidste Skoledag:	Første Skoledag:
Paaskeferie: (Paaske 16. April)	
Torsdag den 30. Marts	Onsdag den 19. April
Pinseferie: (Pinse 4. Juni)	
Fredag den 2. Juni	Tirsdag den 13. Juni.
Sommerferie:	
Torsdag den 29. Juni	Fredag den 4. August
Efteraarsferie:	
Lørdag den 30. September	Tirsdag den 10. Oktober.
Juleferie:	
Fredag den 22. December	Torsdag den 4. Januar.

SKOLEBESØGET.

I Skoleaaret 1932/33 er der holdt Skole i 243 Dage.

1. Besøgte Skoledage	95,23 %
2. Forsømmelser:	
paa Grund af Sygdom	3,72 %
med lovlig Grund	0,95 %
uden lovlig Grund	0,10 %

Paa Grund af Influenzaepidemi, der, omend godartet, i meget stort Tal hjemsøgte baade Lærere og Elever, var Skolen lukket 27. og 28. Januar.

LEJRSKOLEN PAA VANDRING.

SUNDHEDSTILSTANDEN:

Skolelægens Aarsberetning for 1932—1933.

I det udløbne Skoleaar blev Klasserne I b. og II b. undersøgte een Gang, de øvrige I a., I c., III a., III b., III c. og IV.) to Gange. I Oktober Maaned blev de Elever, der efter Konfirmationen vilde forlade Skolen, undersøgte m. H. t. deres Duelighed til deres frentidige Kald. Den i Januar og Februar herskende Influenza-Epidemi optraadte i Flensborg med talrige, men meget milde Sygdomstilfælde. Af Eleverne var omtrent Halvdelen (47 %) angrebne af den. Af andre smitsomme Sygdomme, især Børnesygdomme, optraadte kun Mæslingerne i sidste Halvaar 1932 hyppigt, men ligeledes i let Grad.

Elevernes Konstitution:	god.	mellem.	daarlig.
Drænge:	32 %	65 %	3 %
Piger:	40 %	58 %	2 %

Iøvrigt fandtes (Drænge : Piger): Tuberkulose 0 : 0,7 %, Skrofulose 0,7 : 1,4 %, smaa Kirtler 44 : 43 %, Underernæring 23 : 8 %, blegt Udseende 10 : 6 %, Hjerteranomali 15 : 9 %, Tegn paa Rachitis 25 : 10 %, Skoliosis 1,3 : 2,6 %, daarlig Holdning (ogsaa lordotisk indfaldne Lændehvirvler 14 : 14 %, Øjensygdomme 6,5 : 9 %, Øjen-Anomali 12 : 14 %, Øresygdom 0,7 : 0 %, Tungørighed 1 : 5 %, Talefejl 1,3 : 0 %, Polyper 1,3 : 2,1 %, tykke Mandler 23 : 32 %, Hudsygdom 2 : 0 %.

Tændernes Tilstand:	gode.	mellem.	daarlige.
Drænge:	11 %	70 %	19 %
Piger:	8 %	78 %	14 %

Flensborg, i Marts 1933.

sign. Dr. Jensen.

TANDLÆGENS UNDERSØGELSER:

Tandlæge Uldall har undersøgt Tænderne hos Eleverne i IV. Klasse (13—14aarige Elever).

Ved Undersøgelse i Oktober 1932 havde 26 Elever syge Tænder (ialt 73 angrebne Tænder) — medens kun 6 Elever havde fuldstændig sunde Tænder.

Ved Undersøgelse i Februar 1933 havde 21 Elever syge Tænder (55 angrebne Tænder). 12 Elever havde sunde Tænder.

BØRNEBESPISNINGEN.

Ved Hjælp af Tilskud fra forskellig Side er det lykkedes os at gennemføre en Børnebespisning for ca. 120 Elever paa Duborgskolen (omtrent $\frac{1}{3}$ af Skolens Elevtal) og for samtlige Elever i Børnehaverne, ca. 160. Paa Duborgskolen blev der serveret 2 Kopper varm Mælk og 2 Rundstykker pr. Elev. I Børnehaverne blev der givet Vælling eller Grød.

Tilskud er ydet fra en Række Institutioner: Lauritz Andersens Fond, Carlsen Langes Legatstiftelse, Flensborg-Samfundet, Aarhus Kathedralskole, Haderslev Kathedralskole, Haslev Gymnasium — samt ved en Række Enkeltpersoner, bl. a. Pastor Engsig Karup, Horsens; Overlærer Skov, Ribe; Apoteker Gelting Hansen, Nyborg; Frk. Tidemann Dahl, København; Dr. Lausten Thomsen, Tønder; Redaktør Madsen, Ribe;

Lærer Kristensen, Aarhus; Lærer Thomsen, Haderslev; Dr. med. N. Jensen, Flensborg; Lærer Worsøe Schmidt, Flensborg; Lærerinde, Frk. E. Madsen, Flensborg. — De nævnte Bidragydere har faaet Regnskab tilsendt.

Vi har ofte i Aarets Løb staaet over for Muligheden af at skulle lukke Bispisningen »i næste Uge«, fordi Midlerne slap op. Men saa — kom der en ny Haandsrækning! Det har givet os Fortrøstning i denne Sag til at fortsætte.

For at Eleverne skal have Tankerne ledet hen paa Giverne, har vi i Spisestuen af og til ophængt en Papplade med Indskrift, f. Eks. Aarhus-Uge, Ribe-Uge, Haderslev-Uge, Haslev-Uge osv. —

Vi takker alle Giverne, som har sat os i Stand til at gennemføre Bispisningen! Vi haaber at kunne regne med, at den ikke skal standse — men at Haandsrækningen vil komme, naar det behøves.

LEJRSKOLEN FOR I. REALKLASSE.

Trods nogle Dages ublidt Vejr — ind imellem næsten sommerlune Dage og Aftener — og en omfattende, men heldigvis godartet Influenza-epidemi, kunde I. Realklasses Lejrskoleophold paa Rønshoved Højskole fra 31. Aug. til 13. Sept. 1932 i det store og hele gennemføres efter den forudlagte Plan, der byggede paa Inspektør B. Hansens Erfaringer fra de to foregaaende Aar. Kun Botaniseringen og den Sportskamp, der var aftalt med Tinglev Realskole, gik uhjælpeligt i Vasken. — Saa snart Vejret blot tillod det, var det naturligt nok Friluftslivet, der optog Elevernes Sind og Tanker stærkest, men derfor kan det ikke siges, at Læsefagene just blev forsømt, og det viste sig, at f. Eks. Faget Dansk ypperligt kunde tilpasses efter de ændrede Forhold. Der blev gennemgaaet og indøvet Sange om Sønderjylland, Modersmaalet og Flaget. Lejrskolens brogede Oplevelser gav Stof til flere skriftlige Øvelser i Form af Dagbøger, Breve og mere udførlige Skildringer. Et lille Forsøg i et nyt Fag, »Avisers Brug«, blev muliggjort ved Velvilje fra »Flensborg Avis's« Side. Med Fjorddamperen modtog vi daglig 12 Eksemplarer af Bladet; 10—12 Spørgsmaal, som kun kunde besvares af den, der hurtigt var i Stand til at orientere sig i Stoffet lige fra Annoncerne til den ledende Artikel, blev for de fleste Elevers Vedkommende klaret i Løbet af 5—10 Minutter. At Drengene var de kvikkeste Avislæsere, turde ikke virke overraskende. Egnens historiske Minder blev nye og levende for os gennem Forstander Aage Møllers Foredrag om Flensborg Fjords Saga og paa Turen til Dybbøl.

Størst Gavn af Iagttagelserne ude i det Fri høstede dog Naturfagene. Ved Borettaarnet nær Sønderborg, paa Dybbøl Banke, i en Grusgrav ved Vejen og i et Teglværk ved Nybøl Nor gav Adjunkt Otterstrøm, Sønderborg, Eleverne et Par korte, klare Rids af den geologiske Udvikling. Hr. Perriard, Sønderhav, var en kyndig Vejleder paa en Svampe-tur i Skovene deromkring. Det ejendommelige Fugleliv ved Flensborg Fjord blev skildret smukt af Lektor Andersen, Sønderborg. Ved en Aftentur med Motorbaaden »Tøsen 2« forklarede Inspektør B. Hansen Ledefyrenes Betydning, og et Par stjerneklare Aftener rettedes Blikket mod Himmelhvælvingens Mylder af fjerne Kloder. Som de forrige Aar blev Regnmaaler og Solur opstillet og aflæst.

At Idrætten ikke kom til kort, siger sig selv. Drengene trænede endda saa kraftigt til den frygtede Fodboldkamp med Tingleverne, at et Dusin gabende Støvler og Sko maatte sendes til Graasten for at repareres. I Fjordens Vand boltrede baade Drengene og Piger sig af Hjertens Lyst selv paa de kølige Regnvejrdsdage. Tre Drengene tog Frisvømmerprøven derude.

Aftenerne udfyldtes med Sang og Samlæsning, enkelte Foredrag (Hr. og Fru Pastor Lauritzen, Bov, talte saaledes en Aften jævnt og indtrængende til Eleverne om Fredssagen), Sanglege, Redekammerorkester og anden Spejderunderholdning. Adskillige kærkomne Besøge af Elever, Lærerinder og Lærere inde fra Skolen i Flensborg bidrog til, at Eftermiddagens Sport eller Aftens Sang og Leg gik med mere Liv og Lyst end ellers.

Alt dette og maaske ikke mindre Højtideligholdelsen af Røgtredrengen Theodors Fødselsdag, det pragtfulde Lejrbaal en lun og torden-svanger Aften, Hr. Folke Trier-Hansens fortræffelige Oplæsning af »Soldaterløjer«, samt sidst, men ikke mindst Afskedschokoladen ved det festligt pyntede Bord, var Oplevelser, som ikke saa hurtigt vil blegne.

Og først og sidst var det nok det frie, muntre Kammeratliv i og udenfor »Havehuset«, der fik alt til at straa i saa festligt et Skær, fra der purrede ud til Rengøringen om Morgen, og til de Bøger, som Flensborghus Bogsamling havde stillet til Raadighed, hastigt blev gennemlæst, inden Lyset slukkedes om Aftenen. Det skal nok vise sig, at til dette Kammeratliv er de varigste og dybeste Indtryk fra Lejrskoleopholdet knyttet.

Mange, mange Gange er der siden Hjemkomsten blevet sagt og skrevet: »Bare vi dog kunde være blevet derude noget længer,« eller »gid vi dog kunde komme i Lejrskole engang igen.« Det var da ikke uden god Grund, at der fra Klasselærerens Side ved Afskedsfesten blev rettet en varm Tak til Inspektør B. Hansen, hvis Plan for de første to Aars Lejrskole i Hovedsagen ogsaa laa til Grund for denne, til Sønderjydsk Skoleforening og dens Formand, Hr. Landstingsmand Jepsen Christensen for det Tilskud, der lægger fast Grund under Lejrskolens Økonomi, og ikke mindst til Forstanderparret paa Rønshoved Højskole og alle deres Medhjælpere for den hjertelige Venlighed, vi mødte derude under hele vort Ophold.

G. W. S.

DUBORGSKOLENS IDRÆTSSTÆVNE.

Idrætsstævnet fandt Sted Søndag d. 18. September. Herom skriver »Flensborg Avis« følgende:

Sportens heldige Virkning paa Sjæl og Legeme er en Kendsgerning, som ingen mere tør bestride. Rundt om i Verden har for Eksempel de store Forretningshuse indrettet gode Idrætspladser til deres Personale, for at det der kan hente fornyet Styrke til Dagens Arbejde. Det er derfor heller intet Under, at Skolerne i stadig stærkere Grad tager Idrætten i deres Tjeneste. De moderne Skolemænd har forstaaet, at det ikke er nok at fylde Ungdommen med teoretisk Viden. Ungdommen vil tillige se praktiske Resultater. Og her er der paa et bestemt Omraade store Muligheder for Sporten: Atter og atter maa Lærerne indskærpe deres Elever Nødvendigheden af Disciplin. Kommer de unge imidlertid paa en Sportsplads, og skal de kæmpe for deres egen eller for Klassens Ære, opdager de hurtigt selv,

at man ikke naar vidt uden Disciplin og Selvbeherskelse; og derved faar de saa deres Lærers Ord bekræftet med al ønskelig Styrke. Hans Myndighed styrkes, og Eleverne faar ogsaa paa andre Omraader større Tillid til ham.

Duborg-Skolen afholdt, som bebudet, Søndag Eftermiddag sit aarlige Idrætsstævne paa Sportspladsen ved Vor Frueskov. Alt forløb smukt og fornøjeligt. Om Formiddagen for- uroligedes Deltagerne ved sorte Skyer paa Himlen, der truede med at gribe forstyrrende ind i Programmet. Heldigvis klarede det dog op ved Middagstid, og Solen var brudt helt igennem, da de forskellige Klasser ved Totiden i sluttet Trop marscherede ind paa Pladsen med Musik i Spidsen. Foruden Duborg-Skolens Elever var der under Ledelse af Lærerinde, Frøken *Christensen* og Lærer *Sørensen* som Gæster mødt tre Hold fra Tinglev Realskole.

Stævnets Ledelse var lagt i Lærer *N. J. Billums* kyndige Hænder, og det hele forløb programmæssigt. Vejret holdt sig, og Solen blev endog mere og mere rundhaandet hen paa Eftermiddagen.

Der udspillede i alt 15 Kampe i de forskellige Slags Boldspil. Spillene iagttoges med levende Interesse af Børnenes Forældre og Lærere samt ikke saa faa andre Flensborgere, der var mødte for at se Ungdommen tumle sig i sportsligt Kappeløb.

Henad Klokkeren 5 var Programmet gennemført. Musikken spillede op til Samling, og Rektor, Dr. phil. *Hanssen* foretog derefter Oplæsningen af Resultaterne samt uddelte Kranser til de sejrende Hold. Hver Sejrrhede fik et tredobbelt Hurra. Det sejrende Fodbold-Hold fik som Gæst tre lange og tre korte Hurraer.

Derefter takkede Rektoren Lærer *Billum* for hans store Arbejde som Stævnets Leder og udbragte et Leve for ham. Gæsterne fra Tinglev fik Adresser paa flensborgske Værter, for at de efter Eftermiddagens Kampe kunde drage styrkede nordpaa.

Før Stævnets Slutning uddelte Dr. *Hanssen* endnu Frisvømmings-Beviser til 13 Elever fra Duborg-Skolen, der i Sommerens Løb har foretaget Øvelsessvømminger og godtgjort, at de kan svømme mindst 15 Minutter i dybt Vand.

Alt i alt var det en god Eftermiddag, som Duborg-Skolen, baade Lærere og Elever, samt Tilskuerne havde megen Glæde af.

LÆRERKOLLEGIET.

Rektor, Dr. phil. *Andreas Hanssen*, f. 4. 3. 1879, ans. 1. 8. 1921.
Inspektør, cand. phil. *Bernhard Hansen*, f. 23. 1. 1893, ans. 1. 4. 1922.
Lærer *Niels Juel Billum*, f. 24. 8. 1896, ans. 1. 4. 1922.
Lærer *F. Dinsen Hansen*, f. 4. 9. 1901, ans. 1. 9. 1926.
Lærer *Dirk Dirks*, f. 3. 5. 1901, ans. 1. 4. 1923.
Lærer *Heinrich Fischer*, f. 3. 3. 1904, ans. 1. 4. 1926.
Lærer *Peder Jensen*, f. 3. 8. 1893, ans. 1. 5. 1923.
Lærer, cand. theol. *Svend Johannsen*, f. 15. 10. 1903, ans. 1. 8. 1932.
Lærer *Hans Meng*, f. 19. 7. 1901, ans. 1. 4. 1929.
Lærer *Ejnar Olesen*, f. 8. 2. 1895, ans. 1. 10. 1922.
Lærer, cand. mag. *O. G. Worsøe Schmidt*, f. 10. 3. 1894, ans. 1. 5. 1922.
Lærerinde, Frk. *Elna Christensen*, f. 12. 11. 1905, ans. 1. 8. 1928.
Lærerinde, Frk. *Magda Flogt*, f. 13. 1. 1901, ans. 1. 4. 1922.
Lærerinde, Frk. *Elisabeth Madsen*, f. 1. 5. 1878, ans. 19. 10. 1920.
Lærerinde, Frk. *Inger Margrethe Ottosen*, f. 2. 5. 1897, ans. 15. 4. 1927.
Lærerinde, Frk. *Thyra Petersen*, f. 14. 6. 1876, ans. 1. 4. 1922.
Haandgerningsl., Frk. *M. Schlesinger*, f. 12. 4. 1885, ans. 12. 9. 1921.

Cand. theol. & mag. *Carl N. Bock* blev fra 1. Aug. 1932 ansat som Lærer ved Kathedralskolen i Haderslev. Hr. *Bock* har virket som Lærer

ved Duborgskolen fra 1. Okt. 1926. Fra Duborgskolen ønsker vi, at han maa faa Glæde af sin nye Virksomhed — og takker ham for godt Samarbejde!

Lærer, cand. theol. Svend Johansen blev fra 1. Aug. 1932 ansat ved Duborgskolen som Vikar. Fra 1. April 1933 fast ansat.

Inspektør Bernhard Hansen har i Dagene 28. Juli—11. Aug. opholdt sig i London og deltaget i The City of London Vacation Course in Education.

Lærer Henrik Lassen Henriksen blev fra 1. December 1932 ansat som Førstelærer i Bredebro. Hr. Henriksen har virket som Lærer ved Duborgskolen fra 1. April 1923; men han har allerede fra Efteraaret 1920 været knyttet baade til Kursusarbejdet og til det begyndende Skolearbejde syd for Grænsen. Det er saaledes en 12-aarig Gerning, der nu afbrydes og afløses af et andet Arbejde nord for Grænsen. Fra Duborgskolens Ledelse saavel som fra hans Kolleger skal der lyde en varm Tak for trofast Samarbejde — og Ønsket om en velsignelsesrig Gerning i den nye Virkekreds!

Lærer F. Dinsen Hansen, der i en Aarrække har ledet Dansk Privatskole i Tarup, blev d. 1. April 1933 fast ansat som Lærer ved Duborgskolen.

FORÆLDREMØDER.

Aarets første Forældremøde gjaldt Fjerdeklassen. Mødet fandt Sted Torsdag d. 15. September; Hr. Henriksen havde Regning, og Hr. Olesen havde Naturhistorie. Efter Undervisningen samledes Forældre kredsen og Lærerne til et lille Samvær med Samtale og Sang.

FRA IDRÆTTSSTÆVNEN. 1932.

Realklassernes Forældremøde fandt Sted Torsdag d. 27. Oktober. I II. Realklasse havde Inspektør Bernh. Hansen Matematik og Frk. I. Ottosen Engelsk. I I. Realklasse havde Rektoren Historie og Hr. Worsøe Schmidt Dansk. Ved den efterfølgende Sammenkomst med den talrige Forældrereds talte Rektoren, Hr. Bernh. Hansen og Hr. Worsøe Schmidt om Forhold i Eksamensklasserne og om Elevernes Fremtid.

Torsdag d. 10. November holdtes der Forældremøde med Tredieklasserne. Hr. Sv. Johannsen havde Historie og Fr. Fischer Regning i IIIa. Hr. P. Jensen havde Dansk og Hr. Worsøe Schmidt Historie i IIIb. Endelig havde Frk. Flogt Skolekøkken med Pigerne i IIIc., medens Hr. Billum havde Sløjd med Drengene i samme Klasse. En stor Skare Forældre overværede Undervisningen og deltog bagefter i Sammenkomsten, hvor Hr. Jensen, Hr. Sv. Johannsen og Insp. Bernhard Hansen samt et Par af Forældrene talte.

Torsdag d. 1. December havde Fortsættelsesklassen sit Forældremøde. I Haandgerningslokalet var fremlagt Elevernes Arbejder i Sløjd (Træ og Linoleum) og Haandgerning — samt i Bogholderi, Stenografi og Maskinskrivning. Omkr. 100 voksne mødte og var interesserede Tilskuere. Derefter gik baade Forældre, Lærere og Elever ned i Gymnastiksalen, og efter at Sangen »Langt højere Bjerger« var sunget, gav Eleverne nogle Prøver paa, hvad de havde læst af tysk og dansk Digtning. Under Ledelse af Lærerne Meng og Olesen fremsagde de Digte af Goethe, Drachmann o. a. Rektoren afsluttede Mødet, og der blev sunget »Der staar et Slot i Vesterled«.

Andenklassernes Forældremøde afholdtes Torsdag d. 12. Januar. Frk. E. Christensen havde Dansk med IIa, og Hr. Meng havde Tysk med IIb. Derefter havde Frk. Christensen Gymnastik med begge Klassers Piger, og Frk. Flogt Fysik med alle Drengene. En stor Skare Forældre overværede Undervisningen, og ved det efterfølgende Møde, hvor Hr. Meng og Rektoren talte, var der over 100 Deltagere. Flere Forældre tog Ordet for at takke Skolen og dens Lærere.

Søndag d. 29. Januar, Eftermiddag, afholdtes et stort Forældremøde med Gymnastik, Sang og Foredrag. Om Mødets Forløb refererede »Flensborg Avis« følgende:

Duborg-Skolen havde megen Glæde af det store Forældremøde, som afholdtes i Søndags Eftermiddags. Tanken om at indbyde Forældre og særligt interesserede til et større Møde, der gik ud over Rammen for de hidtil afholdte, mindre Forældremøder, viste sig at være god. Der var flere Hundrede voksne foruden megen Ungdom. Man fik her et nyt Bevis for, at der sluttet op om Duborg-Skolen, naar der kaldes.

Desværre faldt Mødet netop sammen med Influenza-Epidemien, der stadig hjemsøger en Mængde Familier i Byen; ellers vilde Besøget have været endnu større. Sygdommen var ogsaa Skyld i, at Skolens Rektor, Dr. phil. *Andr. Hanssen*, ikke kunde overvære og lede det smukke Samvær.

Klokken halvfire samledes Deltagerne i Gymnastiksalen, hvor Spejder-Orkestret indledede med et Par flotte Melodier. Man blev hurtigt klar over, at Orkestret har gjort gode Fremskridt. Derefter marscherede et af de to Realklasser kombineret Pigehold ind i Salen og viste under Lærerinde Frk. *Elna Christensens* Ledelse, at de havde lært noget og kunde noget. En Del af Øvelserne ledsagedes af Musik (Grammofon), og Tilskuerne tilkendegav, at de var meget glade for, hvad de saa. Bifaldet var stort, da de raske Piger marscherede ud igen.

Saa kom Realklassernes Drengene ind med Fanen i Spidsen. Her var det Lærer *N. J. Billum*, der ledede Øvelserne. Ogsaa denne Opvisning, der naturligvis var af anden, kraftigere Art, var et tydeligt Vidnesbyrd om Skole-Gymnastikkens store Betydning for Elevernes legemlige Udvikling. Der lød kraftige Haandklap ved Opvisningens Slutning.

Efter at Spejderne endnu havde spillet et Par raske Marscher, bad Inspektør *Bernhard Hansen* Deltagerne tage Udstillingen i Skolens Tegnesal i Øjesyn. Her saas en Mængde nydelige Ting, der vidnede om Flid og Dygtighed. Væggene var behængte med Masser af Tegninger, og paa Bordrækkerne saas der smukke Haandgernings- og Sløjd-Arbejder, der var et godt Udtryk for ihærdigt Arbejde saavel fra Elevernes som Lærerkorpsets Side. Besøget var imidlertid saa stort, at det var vanskeligt for de allerfleste at komme til. Mange tog endvidere med stor Interesse flere af Klasseværelserne i Øjesyn, deriblandt de Rum, hvor Fysik- og Naturhistorie-Undervisningen foregaar.

Klokken 5 samledes man i Skolens Festsal, hvor et Elevkor under Lærerinde Frøken *Ottosens* Ledelse sang en Række Sange: »Den kedsom Vinter . . .«, »Der staar et Slot . . .« og »I Skoven skulde være Gilde«. Der er ingen Tvivl om, at alle var glade for, hvad de saa og horte. Det understregede, at der arbejdes grundigt.

Derefter bød Inspektør *Bernh. Hansen* Velkommen og bragte en Hilsen fra Rektoren, der endnu indtil sidste Øjeblik havde haabet paa at kunne overvære Mødet. Et særligt Velkommen rettede Hr. Hansen til Pastor *Anders Nørgaard*, Vejstrup, der havde lovet at tale.

Efter Fællessangen »Langt højere Bjerge« holdt Pastor Nørgaard et interessant Foredrag om Bjørnstjerne Bjørnsons Forhold til den grundtvigske Kristendom.

Ved Halvsyvtiden sluttede Inspektør Hansen det udmærkede Samvær med en hjertelig Tak til Taleren og de mødte.

Vinterhalvaarets sidste Forældremøde — med Førsteklasseerne — fandt Sted Torsdag d. 9. Februar. I Ia. havde Hr. *Dirks* Dansk og Frk. *Ottosen* Engelsk, i Ib. havde Frk. *Thyra Petersen* Dansk og Historie, i Ic. havde Hr. *Fischer* Tysk og Hr. *Johannsen* Religion. En meget stor Forsamling af Forældre havde indfundet sig. Ved den efterfølgende Sammenkomst i Gymnastiksalen havde Frk. *Th. Petersen* indøvet et Optrin med sin Klasse — efter H. C. Andersen: Aarets tolv Maaneder optraadte lyslevende, blev modtaget af Pasmyndighederne og fremsagde deres Vita. De smaa Piger blev naturligvis hilst med Begejstring. Derefter talte Rektoren og Frk. *Th. Petersen* samt en af Forældrene.

BIBLIOTEKERNE.

Bibliotekarerne Hr. *D. Dirks* og Frk. *E. Madsen* meddeler:

Haandbiblioteket til Anvendelse ved Undervisning i Bøgers Brug er i Aarets Løb forøget med 20 Bind (Gave fra Hejmdal); det omfatter 285 Bd., foruden 22 + 142 = 164 Bind, der haves som Laan fra Flensborghus Bogsamling og 18 Bind fra Lærerbiblioteket.

Lærerbiblioteket: forøget med 5 Bind; samlet Antal (1096 + 5) = 1101.

Børnebiblioteket: udgaaet 35, indgaaet 72 (for største Del Julegaver fra Aarhus Katedralskole), samlet Antal (749 ÷ 35 + 72) = 786 Eksemplarer.

Udlaan: 1110 Eksemplarer. Kl. IV: 6; Kl. IIIa, b, c: 495; Kl. IIa og b: 619.

SKOLESPAREKASSEN:

Skolesparekassen har i Aaret, der er gaaet, været føleligt ramt af den stadig tiltagende Pengeknaphed. Baade Sparernes Antal og Indskuddene er gaaet stærkt tilbage.

I Tiden 1. 4. 1932—31. 3. 1933 er der indskudt 363,60 Rmk. og 151,26 Kr. Ved Aarets Slutning var der 114 Marksparere og 20 Kronsparere.

I Rente tilskreves 29,84 Rmk. og 9,33 Kr. Der udbetaltes 383,65 Rmk. og 284,06 Kr.

Flittige Sparere har faaet tilskrevet Sparepræmier.

For en Del af det i Aarenes Løb opsparede Administrationsfond er der indkøbt nye Sparebøger og Protokoller. Protokollerne er overladt Skolesparekassen til Fakturapris af »De danske Skolesparekasser«, Ny købing F.

Fra samme Institution er modtaget 157 Sparebøger som Gave. Skolesparekassen takker!

P. Jensen.

LEGATER.

Nikleander og Ninus Nissens Legat er i Aar uddelt til Henrik Grønning (II. Real). Rentebeløbet var 399 Kr. 67 Øre. Legatets Bestyrelse er Borgmester, Dr. E. Kaper og Grosserer Cornelius Hansen, i Samraad med Skolens Rektor.

Provst Simonsens og Hustrus Legat for Duborgskolen er i Aar uddelt til Willy Hasenhøller (I. R.). Rentebeløbet var 229 Kr. 78 Øre. Legatets Bestyrelse som ovenfor nævnt.

Mørk-Hansens Legat, stiftet af Enkefru J. Mørk-Hansen, Esperance-Allé 9, Charlottenlund, og hendes Datter Katrine Mørk-Hansen, uddeltes af Skolens Rektor. Rentebeløbet var 48 Kr. 47 Øre, der deltes mellem Eleverne Annelise Christensen og Johannes Danielsen, begge fra IR.

Antikvar Carl Julius Petersens Hjælpefond har i Aar bevilget os 400 Kr. De gaar til Fripladser paa Skolen.

Hr. Sagfører Chr. Linde, Fredensborg (født i Flensborg 1864) har for syvende Gang skænket Skolen 50 Kr. til flittige Elever, der har afsluttet Realeksamen. Beløbet er anvendt saaledes, at Gertrud Krogh og Helmuth Leckband i II. Realkl. modtog Sølvtoj (Ske, Kniv og Gaffel) med følgende Inskription: »Chr. Linde og Hustru, Fredensborg. Duborgskolen 1933.«

LEJRSKOLEN OG SOLURET.

G A V E R.

Til Eleverne: Firmaet C. F. Rich & Sønner, Nikolajplads 7, København K.: 100 Eksemplarer af Richs Verdens-Atlas. Pastor Grøn, Kvivig, Færøerne: 30 Eksempl. af Jens Dinesen Jersin: Troens Kamp og Sejr (fordelt af K. F. U. K.'s Leder, Frk. Gudme). Politimester Bonnesen, Saksøbing: 75 Børnebøger. Kommunalærer Johs. W. Jørgensen (De danske Skolesparekasser), Nykøbing, F.: 154 Sparebøger. Pens. Lærer H. M. Hansen, Uldum: 25 Ekspl. af H. M. Hansen: Bibel- og Kirkehistorie. Pens. Lærer Jørg. Præst, Sløse pr. Øster Ulslev: Joh. Ottosen: Nordens Historie i 3 Bind. Fru Pastor Noack: 10 Kitler til Brug i Skolekøkkenet. Lærerne A. C. Hoppe, Barslev pr. Hvidbjerg, og S. M. Sørensen, Nr. Nissum: 400 Eksempl. af »Mod Jul« 1931 (heraf 100 Eksempl. til Skolen i Slesvig). Fru Louise Wright og Frk. Stephanie Ankjær, Flensborg-Samfundet og Foreningen Danebrog, »Vesterport«, 2. Sal, 219, København: 400 Julehefter. Fru E. Høeg Albrethsen, Rosenørns Allé 58 I t. v., Kbhvn. V.: Haandsyede Smaating til Pigerne. Frk. Elisabeth Tidemand-Dal, Nordre Frihavns-gade 23: Kongedatteren Leonora Christina Ulfeldt (med Zahrtmanns Billeder). Elisabeth, Mogens og Rigmor Bjørneboe, København: 16 Børnebøger.

Til Lærerbibliotek og Skolens Læsestue: Det danske Luftfartselskab A.-S.: Fortegnelse over Luftfarttekniske Udtryk og Betegnelser. III. Seminarieklasser fra Femmers Seminarium: Otto Rung: København. Kgl. Dansk Konsulat, Flensborg, ved Hr. Konsul L. Larsen: Et illustreret Værk »Kurt Hielscher: Danmark«; Einwohnerbuch. 1931; Rigstelefonkatalog 1932 I-II.; Telefon-Fagbog, 1932.

Til Skolens Samlinger: Billedhugger C. Friis, Flensborg: Model af Istedløven. Signalhorn, fundet ved Isted (efter 1850). Lærer Lindstrøm, Ladelund: En gammel, dansk Bibel (200 Aar gl.) fra Ladelund.

En Peberstøder af Træ, fra Sønder Løgum. Vognstyrer Jacobus Jensen, Flensborg: Træsnit med kinesiske Skrifftyper. En kinesisk Haarflætning. Et Par kinesiske Damesko. Aksel Lieb (tidligere Elev), Flensborg: 3 gl. Mønter. Rentier Gissemann, Flensborg: Gl. Husflidsarbejde: Garnvinde fra Løgumkloster. Manglebræt. En gammel Bismar. Walter Wøhlk: Vildsvinetand. En stor, smuk Søstjerne. Typograf Friis: Billede af Tordenskjold i Marstrand. Lærer N. J. Billum: Krebsdyr m. m. fra Skagerak. Fru Helene Bucka, Kronprinsensvej 18, Kbhvn. F.: Fane fra Fr. VII's Tid (med Initialer). Flettet Kurv med Strudsæg. Pastor K. Grøn, Kvivig, Færøerne: 2 Fjældstykker (»Tituer«) fra Færøerne. Klapperslangehale fra U.S.A. Smed Schmidt, Oluf Samsongang, Flensborg: 3 Skjolde af Blæksprutter; 1 forstøbet Søpindsvin. Styrmand Poul V. Funder, Ny Toldbodgade 3 II, Kbhvn. K. (til Skolens Fødselsdag): Kajak af Skind, med Tilbehør, udført i Nanortalik, Grønland. Smed Munchow, Flensborg: Et gammelt Afrika-kort. Lærer Bøgh Andersen, Harreslevmark: Medalje fra 1835, præget til Ære for Superintendent, Dr. Adler. Direktør Madsen, Flensborg: Stenkul med Planteaftryk samt nogle Krystaller. stud. mag. Erik P. Bøving, Krogsgade 14, Kbhvn. Ø.: En Samling naturhistoriske Genstande. Læge Ove Brinck, Bredgade 45 A, Kbhvn. K.: En Samling stereoskopiske Fotografier fra det gl. Flensborg. Hr. Peter Lund, Harreslevgade 43: Et Billede af Luther.

Til Skolens Udsmykning: Fru Redaktør K. Simonsen: Fotogravuretryk af Flensborg o. Aar 1860; indrammet Billede af Redaktør Jens Jessen. Fru Agnes Redsted, f. Volkert, Padborg (til Skolens Fødselsdag): Sølvvase.

FORTSÆTTELSESKLASSEN I TØNDER.

14.—15. Juni 1932.

Mon vi faar Regn eller Vestenvind? Saadan lød Spørgsmaalene, inden Dagen kom. Vi fik ingen Regn, og til den frygtede Modvind mærkede vi intet. Derimod var det de dejligste Solskinsdage; Solen brændte og gav os brun Hud — nogle blev røde —, og vi svedte, svedte Tran; vi drak mere Vand, end vi brugte til at vaske os i.

Doktoren fik et dundrende Hurra, saa gik vi i en lang Række ud af Duborg-Skolens Port, en Lærer foran, en bagved med Lappekolonnen. Ved Grænsen gjorde den tyske Stat større Forretninger i 10 Pennings Pas, og saa gik det lige ud. Herligt at se tilbage paa den lange Række, 33 Cykler, ikke alle lige gode, laant her og der — pas dog paa, det er ikke min egen, og jeg skulde helst aflevere den i taalelig Stand! —, men Ungdommen, der sad paa Staalhestene, havde lyse Øjne og et dejligt Humør. Fremad til Jyndeved og stor Rast i Grøften, Madpakkerne frem, Citronerne deles, og Saftflaskerne tømmes. Videre, lidt langsommere end før, Lappekolonnen kommer i Arbejde, Smaating kun.

Rens, Burkal, Saksborg, Stubmøllen forsvinder bag os, og der bag den Banke maa Tønder ligge. Mellem Rørkær og Tønder for sidste Gang i Grøften; Kammen tages frem, og Spejlet er blevet noget, Siegfried maa laane ud til alle. 25 er efterhaanden naaet op, og i pæn Række, to og to, gaar det gennem Tønder ud til Lejren.

Vi var straks hjemme derude blandt Jensenne, elskværdigere Mennesker skal man lede efter; alt var i bedste Orden til at tage imod trætte og støvede Mennesker. Drengene i en Barak, Pigerne under Opsyn i en anden. Hver fandt et Vaskefad paa sin Soveplads, og saa kunde Stovasken straks begynde. Glade Ansigter ved Bordet, da Køkkenchefen — vor

specielle Ven — bød Velkommen og kort og godt erklærede: »Spis bare væk, der er mere!« Klokken 10 skulde Drengene i Seng, Pigerne paa Gulvet. Pigerne sov kun 4 Timer, den anden Tid brugte de til at snakke i.

Tirsdag Morgen Klokken 8 Morgenkaffe; hvem der vilde, maatte faa Chokolade, og Klokken 9 startedes der igen ud i Marsken.

Solen brændte lige fra Morgenstunden, mens vi efterhaanden passerede Møgeltønder, Vesteranflod, Rudbøl; vi stikker Fingeren i Hullet, der er i Grænsestenen, og tømmer Tolderens Vandspand, der lige er kommet fra Højer. Ude ved Højer-Slusen købes Sodavand, Negerkys og Slikkepind. Videre, vi skal til Emmerlev, langs Diget; det var et slemt Stykke Vej. Saa er vi endelig der, efter at have siddet paa Cyklen i over 3 Timer. Nu er der Ro indtil Klokken 2. Vor flinke Lappekolonne tager fat; vi andre sopper og løber efter det svindende Vand. Omkring et Juletræ derude, nogle Kilometer fra Land, danser vi Piger og Dreng med Hyl og vaade Kjoler.

Klokken er hurtig bleven to, og de trofaste Gangere maa frem. Igennem Emmerlev By gaar det ad Højer til, over Daler, Møgeltønder til vort Hjem, Lejren. Middagen staar paa Bordet, og det kan nok være, Medisterpølserne forsvinder fra Fadet. Saa er det ogsaa overstaaet, Tønder By beses, og denne Nat kunde Børnene sove, trætte som de nu var blevet.

Den næste Dag skulde Klassen til Genforeningsfest, og det blev en straalende Oplevelse. Paa Marken ude ved Røj talte *Oberstløjtnanten* ogsaa til os; skønne og uforglemmelige Ord, hvori der mærkedes en Kærlighed til os hernede fra. Vor Fører svarede udmærket, og snart laa Soldaterne og vore Børn mellem hinanden og sang af vore stærke, danske Sange.

Hjem til Middag, Køkkenchefen et Hurra og en Klapsalve, og saa maatte vi hjem til Flensborg.

Sent vil denne Tur glemmes, og det først og fremmest ikke, fordi *alle* de Mennesker, vi mødte, var saa hjælpsomme mod os. De sagde endog: »Det er kun saa lidt, vi kan gøre for jer; I maa tage til Takke.«

Det er det eneste, vi ikke har forstaaet paa hele Turen, vor dejlige Sommerudflugt til Marken, Lejren.

—ng.

AFGANGSKLASSEN VED TRENE.

II. REALKLASSESTUR TIL HUSUM, FREDERIKS- STAD OG TØNNING

25.—27. Juni 1932.

Landet fra Flensborg til Husum er fattigt og magert. Naturen er streng og barsk, og en Cykletur mellem disse Byer endda mod en strid Blæst er lang som et ondt Aar. Med lidt Reserve af godt Humor i Behold kan man imidlertid godt faa en Tur ud af det, og skal man virkelig rigtig til Bunds lære Eleverne deres sydslesvigske Hjemstavn at kende, maa man se den i alle dens Variationer.

Dette var for saa vidt Motivering nok for en 3 Dages Tur til Husum—Frederiksstad og Tønning. Men ogsaa ad disse Veje møder man som overalt i Sønderjylland vort Lands store Fortid: Danevirkens Tilslutning til Trene, Landets gamle Grænseflod, Ejderen, og Oberst Helgesens stolte Minde ved Frederiksstad.

Det morsomste af det altsammen er det dog paa en saadan Tur til Sønderjyllands sydvestligste Hjørne hele Tiden at møde danske Hjem paa sin Vej. — Første Nat indkvarteredes vi alle paa Godsset »Westerholz« (Hotel »Hø«) hos *Daniel Petersen*, der sidder her paa Danevirkelinien som en ensom dansk Vagt, en vaagen Lyttepost, der baade ved at fortælle og iagttage, og for hvem Glæden over at modtage en Klasse Børn fra Duborg-Skolen var ganske umiskendelig. I Frederiksstad inviteredes vi til Kaffe hos Byens Danske, og i Tønning blev hele Flokken indkvarteret for Natten i danske Hjem. —

Hvor beskedent, spredt og faatalligt alt dette end kan være, maa saadanne Oplevelser af et Besøg ved Ejderen Anno 1932 alligevel give adskilligt at tænke paa.

For al Gæstfrihed og Venlighed mod Klassen beder Skolen alle paagældende modtage dens forbindtligste Tak.

— pb. —

TUREN TIL URNEHOVED.

I. Realklasses Cykletur d. 27. Juni 1932.

Maalet for I. Realklasses Tur var Sønderjyllands gamle Tingsted ved Urnehoved. Inden vi naaede saa vidt, blev der gjort Holdt ved Gaarden »Olmersvold«, hvis stærkt historisk interesserede Ejer *H. P. Jørgensen* (der har fremdraget adskillige Træk af Betydning for Egnens Historie), venligst havde lovet at være vor Fører. Til Ære for os havde han ladet Danebrog hejse ikke blot paa sin Gaard, men ogsaa oppe paa Urnehoved, og under Hvilet paa Græsplænen lod han bringe lige saa mange Kander Mælk ud, som de tørstige Struber kunde tømme. Baade ved Mindestenen paa Urnehoved og paa Turen videre frem gennem Bollerslev og Uge til Kliplev fik vi da ved hans Hjælp indgaaende Besked om alt af Interesse, saa vi har Grund til at være taknemlige baade for den gæstfrie Modtagelse og for alle de Timer, han gav os af sin Tid.

I Kliplev var det Pastor *Moos*, vi kunde takke for, at vi fik Lejlighed til at gaa rundt i den ualmindelig store og smukke Landsbykirke og høre om dens Historie. Efter et lille Hvil begav vi os saa paa Hjemturen, og var der enkelte, som ikke før havde gjort sig nogen klar Forestilling om, hvad den gamle Oksevej vel egentlig var for noget, saa glemmer de den vist ikke saa let efter at have balanceret paa Cykle ad dens smalle, sandede Stier.

G. W. S.

FORTSÆTTELSESKLASSEN I AARHUS.

I Lighed med tidligere Aar var der ogsaa i Aar tilgaaet Skolens Fortsættelsesklasse Indbydelse fra Grænseforeningen for Aarhus og Omegn til en Uges Ophold i Aarhus.

Grænseforeningens udmærkede Bestyrelse dér havde tilrettelagt et smukt Program, som gennemførtes til Punkt og Prikke. Indkvarteringen var atter løst paa den smukkeste Maade

af den utrættelige Fru Fabrikant *Stampe*. Der var jævnaldrende Børn de allerfleste Steder, og mange kendte Ansigter at se ogsaa blandt Børnene. Elever fra Katedralskolen havde jo i Sommer gæstet Flensborg og ved en Sammenkomst paa Duborgskolen stiftet Bekendtskab med Elever fra Fortsættelsesklassen. Statsbanerne havde bevilget fri Rejse. Rektor førte igennem, at vi kunde rejse noget tidligere. Al Ting i den skønneste Orden. Og Vejret? Jo, vi var særdeles heldige. Det regnede kun lidt en enkelt Eftermiddag, og det endda ikke overvældende. Vor Vejrmagister Hr. *Stampe* kan være sikker paa Genvalg.

I Turen deltog 41 Elever, heraf 37 fra Duborgskolen, 3 fra Slesvig By og 1 fra Jaruplund samt 2 Lærere, Hr. *Meng* og Hr. *Olesen*. I Aarhus stiftede vi Bekendtskab med en Mængde nye Institutioner, ja d. v. s. for de fleste Børn var jo alt nyt; men der var jo dog nogle Veteraner med igen.

Interessant var Besøget paa Vesterbro Mejeri og ikke mindst paa Frichs Fabrikker. Jysk Telefon var Eleverne begejstrede for — ikke mindst efter, at hver af Eleverne ved Bortgangen fik overrakt en Pakke Konfekt fra Hr. Direktør *Wallmann*. Det aarlige Besøg i »Den gamle By« og den glansfulde Afslutning paa Bryggeriet »Ceres« blev atter en stor Succes.

»Sejlturen i Havnen« er jo efterhaanden blevet et fast Nummer paa Programmet. Borgmester *Jacob Jensen*, som vi maaske desværre ikke ser til næste Sommer, deltog selv i Turen og fortalte livligt om Havnens Tilblivelse. Havneingeniøren, Hr. *Gebauer* var selvfølgelig ogsaa med. Begge Herrer præsiderede ved det efterfølgende af Havneudvalget arrangerede Kaffebord i Palais Cafeen, hvor Borgmesteren havde Ordet og ønskede alt godt for Børnene sydfra.

En stor Oplevelse blev ogsaa de forskellige Sportskampe. Pigernes forsmædelige Nederlag mod Katedralskolen og Marselisborg. Drengenes »vældige« Sejr over Holdet fra Katedralskolen. Der vil sikkert til næste Aar blive gravet en ny og skarper Stridsøkse op til Afgørelse af Mellemværendet. Teateraftenen var festlig. Vi morede os dejligt.

Som et ekstra Tillæg til Programmet var der i Aar fra Katedralskolens Side arrangeret en Aftenfest paa Skolen. Med store Forventninger samledes vi da i den smukke Skolegaard. Det kneb jo lidt med at finde hen til den udkaarne, men ved Lærerindes og Læreres Hjælp lykkedes det omsider at faa parret de forskellige sammen, saa Opmarschen kunde foregaa. Elever og Lærere var Værter. Mødre havde bagt Kager og bragt Kaffe og The. Der var adskillige Kilo tilovers efter Festen. Det blev en ualmindelig smuk Aften, som vi er Rektor *Christiansen* og Skolen meget taknemlig for. Adjunkt Frk. *Jørgensen* siger vi ogsaa hjertelig Tak for hendes kærlige Omhu for Børnene og det fortræffelige Arrangement.

Turens fineste Dag blev dog igen Kaløturen. Begunstiget af Vejret i alle Maader, havde vi en herlig Tur ud til den smukke Borgruin med Afstikkeren til den prægtige gamle Herregaard »Skaføgaard«. De fleste af vore Stile behandler i begejstrede Vendinger denne Tur udførligt. Afslutningen paa »Royal« Prikken over i'et .

Kongens Fødselsdag den 26. September havde vi Afslutningsfest i Grænseforeningen. Tilstede var alle Kvarterværter og et stort Antal Medlemmer. Borgmester *Jacob Jensen* var igen mødt og deltog i den almindelige Glæde over Børnenes Præstationer. Politifuldmægtig *Mühlensteth* ledede under Formanden Hr. *Th. Larsens* Sygdom Mødet. Hr. Lærer *Meng* holdt et udmærket tilrettelagt og velformet Foredrag om Ungdomsarbejdet i Flensborg. Festen sluttede med en Svingom, som blev yderligere forlænget en halv Time. Næste Dag fandt Afrejsen Sted fra Aarhus Banegaard, hvor Bestyrelsen og alle Kvarterværter igen var mødte og gav os det sidste Level med paa Rejsen.

Vi beder Grænseforeningen for Aarhus og Omegn modtage vor hjerteligste Tak for de festlige Dage, den beredte os i Aarhus. En endnu hjerteligere Tak til Kvarterværterne for al den Kærlighed, hvormed de tog imod og sendte afsted. Hjertelig Hilsen.

E. Olesen.

AFGANGSKLASSENS REJSE TIL KØBENHAVN OG BORNHOLM.

30. September — 8. Oktober 1932.

Hvert Aar er Afgangsklassens Rejse til København lang Tid forud blevet set hen til med Forventning og Spænding; thi selv om denne Rejse efterhaanden er gledet ind som et fast Led i Klassens Arbejdsplan, er den lykkeligvis endnu ikke blevet til noget selvfølgeligt for denne. Dertil har Oplevelsen hver Gang været for stor og for rig. Og anderledes er det heller ikke gaet denne Gang. Det Minde, der er blevet tilbage, er et lyst og festligt Blad i Klassens Historie. Æren derfor tilkommer som sædvanlig Studenterudvalget »Heimdal«. Københavnsrejsen blev en levende Kontakt med vor Hovedstads Liv, Historie og Kunst, der skabte Respekt for, hvad dens Industri producerer, Glæde over, hvad den rummer af Kunst og Skønhed og stille Stolthed over at være med i deres Rækker, hvis Hovedstad Byen er. 8 Dages Ophold i danske Hjem er desuden for mange af Skolens Elever af allerstørste Betydning. Børnene lærer dansk Hjemliv at kende, Kvarterværterne faar vel Lejlighed til at erfare lidt om Forholdene i sydslesvigske, danske Hjem, og Baand kan knyttes, der kan faa Betydning ud over selve Opholdet.

At Klasserne efterhaanden selv i al Beskedenhed kan fylde en Aften for Kvarterværterne, sønderjysk interesserede og indbudte Gæster med deres eget Program, denne Gang Musik, Lysbilleder, Foredrag, Recitation, Sang, Ageren paa de skraa Brædder og Folkedanse, skaber tillige en vis Tilfredsstillelse og er dog altid en lille — ganske vist meget lille — Tak til Gengæld for, hvad der modtages.

For første Gang er der i Forbindelse med Københavnsrejsen forsøgt et Besøg paa Bornholm. Forsøget lykkedes overordentlig godt. Takket være Bornholmernes store Gæstfrihed og Elskværdighed kunde Klassen efter 2 Dages Ophold derovre rejse derfra med et levende Helhedsbillede af Øens rige og smukke Historie og Natur.

Som allerede nævnt kan en saadan Rejse kun gennemføres ved megen Hjælp og Bistand andetsteds fra, og Skolen har mange at takke, flere end den enkeltvis kan komme i Forbindelse med, hvorfor Takken paa dette Sted adresseres til »Heimdal«, specielt til stud. mag. *Stig Hansen*, og til Fru *Rigmor Schmidt*, Rønne, og Pastor *Erichsen*, Aakirkeby, der repræsenterede henholdsvis Sønderjysk Forening og Grænseforeningen paa Bornholm. —

Hjertelig Tak!

— pb. —

DUBORGSKOLENS FØDSELSDAG.

Søndag d. 23. Oktober fejredes Skolens Fødselsdag. Herom refererer »Flensborg Avis«:

Det var en modtagelig Forsamling, der i Søndags Aftes fyldte Festsalen paa »Duborg-Skolen«. De lange Rækker af unge Ansigter prægedes naturligvis først og fremmest af den Følelse, som behersker enhver tidligere Elev, der kommer »i Skole« igen; men saa var der atter det særlige Møde med Lærerne, der forestod; de havde jo denne Gang lovet at opføre et helt Skuespil.

I et Velkomstord mindedes Rektor Duborg-Skolens Fødselsdag, idet han nævnte den lille Begyndelse nede i »Hjemmet's« trange Stuer, som hurtigt blev overfyldte af 180 Børn. Nu var ogsaa den nye Skolebygning fuldt optaget, af 360—365 Elever.

Man sang Carl Dumreichers Sang »Født, hvor den frie Brise«, hvorefter Dr. *Hansen* gav korte Oplysninger om Lærer Svend Jørgensens 3 Akters Skuespil »Guldhorset«, i hvilket Sønderjyden, Biskop Peter Outzen Boisen, der var Forstander for Vesterborg Seminarium paa Laaland, og den berømte Bondeven, Lensgreve Chr. D. F. Reventlow spiller en Rolle.

Det var virkelig fine Scenebilleder, man havde skabt under saa primitive Forhold; nydelige Dekorationer med Solskin over Træerne og andet virkningsfuldt Tilbehør. Der var

ogsaa Grund til at beundre de flotte, historiske Dragter. Og selve Stykket rummede alt muligt, lige fra skøn Morgensang fra Seminariet, historiske Smaatræk og gribende Smaa-scener til spændende Optrin og muntret Vid. Selv om et enkelt Optrin i første Akt kunde være lidt mere kortfattet, saa er det lykkedes Forfatteren at faa saa meget godt og smukt og morsomt ind i sit Stykke, at det sikkert vil blive benyttet overordentlig meget af Dilettanter Landet over.

Der var naturligvis munter Gensynsglæde blandt Tilskuerne, da den ene af de »gamle« Lærere og Lærerinder efter den anden viste sig paa Scenen. Efter de unge Seminaristers Sang »O glade Ungdomskaar, som svandt«, lød der bragende Klapsalver, og da Tæppet var faldet efter sidste Akt, blev der en Række Fremkaldelser, der først ophørte, da Mads Kromand havde betydet Publikum, at Kroen nu var flyttet ned i Gymnastiksalen.

Her bænkedes saa de unge i lange Rader ved de festligt pyntede Kaffeborde — det var Lærerne og Lærerinderne, som havde inviteret —, og det gik Slag i Slag med Tale og Sang.

Efter at »Du skal elske dit Hjem« havde lydt, talte Dr. *Andr. Hanssen* til de unge om Tidens store Krise og denne Tids Krav. Vi ved, det er en ny og vanskelig Tid, vi lever i. Historien viser, at der ogsaa tidligere har hersket stor Arbejdsløshed; den er et Fænomen, som er dukket op Gang paa Gang, men som man altid har faaet Bugt med igen. Spørgsmaalet er imidlertid, hvad vi skal gøre, indtil Hjulene igen kommer i Gang. At gaa ledig paa Gaden er det værste, vi kan gøre; det kommer der intet godt ud af. Men vi kan tage fat paa os selv. Vi mangler hver især meget i at være saa gode og dygtige, som vi kan blive. Der er meget, som kan skæres væk: Gnavenhed, Muggenhed, Indbildskhed. Og samtidig kan der vindes meget nyt; Bøger kan lære os uhyre meget, og saa bør vi se at aabne Øjne og Sind for Naturens og Livets Skønhed. Man kan i høj Grad opdyrke sig selv, og det kan gøres behov. For een Ting er givet: at den Tid, der forestaar, vil kræve dygtige Mennesker. Dertil kommer saa de særlige Krav og Forpligtelser, som stilles til alle dem, der tilhører det danske Mindretal. — Rektor sluttede med et kraftigt besvaret Leve for den danske Ungdom syd for Grænsen.

Der var indløbet en Række smukke Hilsner fra tidligere Elever og forhenværende Lærere ved Skolen (Inspektør E. Arps, Dr. Carl Bock, Frøken Thyra Jacobsen). Og Styrmænd *Poul V. Funder*, der tidligere har foræret Duborg-Skolen en Konebaad, bebudede en ny Gave: en Grønlands-Kajak. Fra Padborg var der skænket en Vase. — Alle, der havde tænkt paa Fødselsdagen, takkedes med Haandklap.

Tidl. Økonom *P. Petersen* udbragte et Leve for Dr. Hanssen og Skolens Lærerstab.

Rektor talte for »Guldkorset's« Forfatter, der var kommen til Stede, og han fik et kraftigt Hurra. Lærer *Svend Jørgensen* tolkede, sammen med en Tak, sin Glæde over, at hans Arbejde havde kunnet bruges i det danske Virke syd for Grænsen. Det var en fattig Afbetaling paa den Gæld, Laaland stod i til Sønderjylland. Lærer Jørgensen rettede en hjertelig Tak til Rektor Hanssen og hans Medarbejdere, idet han udtalte Haab om Fremgang for og Velsignelse over dansk Skolearbejde syd for Grænsen.

Lærer *Meng* slog til Lyd for at støtte dansk Ungdomsarbejde, idet han nævnte Enkelt-heder fra den Sammenslutning, hvis Formand han var, Flensborg Ungdomsforening.

Inspektør *B. Hansen* overbragte en hjertevarm Hilsen fra Studenterforeningen i København, hvor han havde talt Aftenen i Forvejen, og henvendte praktiske Ord af forskellig Art til de unge.

Saa talte flere tidligere Elever. *Ahnel Lieb* udbragte under begejstret Tilslutning et Leve for Skuespillerne. Det er ikke første Gang, Skolens Lærere har vist sig for os paa Scenen; men vi kan alle være enige om, at det, vi har set i Aften, er noget af det bedste, som er vist paa Skolens Scene. *H. Schubert* mindede om, at det ikke alene var en interessant, men ogsaa en farlig Tid, vi levede i, og lagde indtrængende alle de unge deres Ansvar paa Sinde. Vi maa stille os til Raadighed og maa slutte op om vore Ungdomsforenin-

ger. Vi maa ingen Sinde glemme det store Ansvar, vi har over for Danskheden. — *Hans R. Jørgensen* udbragte et Leve for Schubert.

Lærer *P. Jensen* talte smukt om ædel Harmes og dansk Retsbevidsthed. Men det er ikke nok, at vi kan harmes og varmes om Hjertet. Vore danske Skoler og den Beredvillighed, det danske Folk har vist til at støtte os, rummer en Forjættelse. Vi maa aldrig slippe Troen paa, at vi har en Fremtid som en Del af det danske Folk.

Endnu sang man »Det, som lysner over Vangen« og »Dagen gaar med raske Fjed«, inden Rektor Hanssen ved Halvvejtiden kunde slutte den saa smukt forløbne Aften.

LEJRSKOLEN PAA RØNSHOVED.

A F G A N G S E K S A M E N.

I Februar-Marts 1933 er der for ellefte Gang afholdt Afgangseksamen. Som Censor fungerede Lektor, Pastor C. Andersen, Sønderborg, i Naturhistorie; Rektor A. J. West, Sønderborg, i Fransk; Rektor J. Randrup, Tønder, i Historie; Undervisningsinspektør Otto Bjerneboe i Engelsk; Lektor H. Iversen, Sønderborg, i Naturlære; Adjunkt A. Otterstrøm, Sønderborg, i Geografi; Rektor J. Mogensen, Aabenraa, i Tysk; Rektor, Dr. Karl Mortensen, Haderslev, i Dansk og Rektor L. Christiansen, Aarhus, i Matematik og Regning.

Den skriftlige Eksamen fandt Sted i Dagene: 1.—7. Marts. Den mundtlige Eksamen foregik i Dagene: 24. Februar, 9., 11., 14., 17., 20., 22., 23., 25. Marts. Resultatet var følgende:

1. Inger Christensen (Dyrlæge J. Christensen)	119 Points
2. Christian Friis (Vognmand Clausen) +	89½ »
3. Henrik Grønning (Arbejder O. Grønning)	121 » Udm.
4. Jens Schou Hanssen (Rektor, Dr. Andr. Hanssen) .. +	100½ »
5. Ingeborg Harek (Prokurist J. Harek)	112½ »
6. Vera Hoffmann (Toldkontrollør Hoffmann)	96½ »
7. Gertrud Krogh (Arbejder H. Krogh) +	93½ »
8. Hjalmar Lange (Købmand S. Lange) +	85½ »
9. Helmuth Leckband (Barber P. Leckband) +	92½ »
10. Anna Mærsk (Repræsentant P. Mærsk)	117 »
11. Armin Nielsen (Bogholder A. Nielsen)	118½ »
12. Christine Nielsen (Arbejder Cl. Nielsen)	103½ »
13. Nis Petersen (Arbejder N. Petersen) +	90½ »
14. Ingrid Poulsen (Købmand O. Poulsen) +	92½ »
15. Gonde Post (Invalid F. L. Post)	90½ »
16. Andreas Schaup (Maler O. Schaup) +	93½ »

Eksamen er afholdt efter samme Regler som Præliminærekksamen i Danmark. Til at bestaa kræves der 69½ Points, naar Eksamen tages med Tysk, Engelsk og Fransk. 65 Points, naar Fransk udelades (+). Til at bestaa med Udmærkelse kræves 120 Points.

A F S L U T N I N G S F E S T E N.

Torsdag d. 30. Marts afsluttedes Skoleaaret. Lærere og Elever samledes med Forældre og særlig indbudte for at tage Afsked med Afgangsklassen og Fortsættelsesklassen. Herom foreligger efterfølgende Referat:

Det er nu allerede en større Række af Aargange, der fra Duborg-Skolen er gaaede ud til Verden og Livet. De er ikke gaaede tomhændede ud, men har faaet skabt et trygt Grundlag, som der kunde bygges videre paa. Og den Fest, der holdes ved Aarsafslutningen, fik altid sit eget Præg, den sætter jo i nogen Maade Skel mellem Tiden, der gik, og Tiden, der kommer. Saaledes følte det ogsaa i Gaar, da et nyt Hold for sidste Gang var vandret til Skolen som Skolens Elever.

Festsalen var fyldt af Elever og Lærere, de afgaaende Elevers Forældre og nære Venner af Skolen. Da alle var komne til Sæde, gik Fløj-døren op, og Skolens Flag blev baaret ind, mens hele Forsamlingen rejste sig. Man sang »Den signede Dag«, og derefter talte Rektor, Dr. phil. Andr. Hanssen:

AFGANGSKLASSEN OG DENS LÆRERE. MARTS 1933.

Naar vi i disse Dage skal tale til og om de unge, klinger der maaske en sørgmodig Tone med ind. Mulighederne synes saa smaa, Mulighederne saa faa. Taler til Ungdommen kan synes saa overflødige. Men det bør I nu ikke tro. Jeg tror heller ikke, at Talen om Vanskelighederne griber de unge saa stærkt. Det er heller ikke rigtigt at tale paa den Maade. Alting veksler jo, og naar de unge skal til at tage fat, kan alt have ændret sig.

Den 4. Marts talte Præsident Roosevelt gennem Radio. Noget af det første, han sagde, var, at Frygten plagede Menneskene. Bønderne frygtede for, at de skulde miste deres Jord, Købmændene deres Handel og Embedsmændene deres Stilling.

Naar I nu slutter af, vil jeg gerne give jer et Ord med paa Vejen. Det er meget vigtigt, at denne Frygt ikke faar Magt over jeres Sind. Den maa ikke faa Lov at ødelægge noget; der er intet at frygte for. I Steden for Frygt maa I eje Tro, Tro paa, at der er noget, I skal udrette, at der er en bestemt Opgave, som I skal røgte. Frygten ud, Troen ind!

I har nu gaaet her paa Skolen og maaske syntes, alt gik saa nemt. Men Skolen har dog haft sine Storme at bestaa. Der var en Alvor, som ikke kom jer ved; men som I dog kan lære af. Men Skolen er nu gaaet i tolv Aar. Arbejdet har været baaret af den Tro, at vi her havde en Opgave. Vi træder ingen for nær, vi gaar i en større Herres Tjeneste, og derfor kan vi gaa uden Frygt, eje en fast Tro paa, at den Gerning, der øves her, skal og kan løses.

Hvis Skolen havde Mund og Mæle, vilde den sige, at det ikke blot er Kundskaber, den skal give; men den skal ogsaa give Fortrøstning og Tro til, at der er en Opgave, som skal løses.

Der kan være dem, som vil sige til jer, at Kundskaber ikke betyder noget. Hvad betyder det, om I veed noget om Støvbærerne i en Blomst, at I veed noget om en elektrisk Maskine, at I har hørt om Nederlandenes Kamp mod Filip af Spanien.

Men tro kun, en Dag vil I erfare, at det dog betyder noget; I kommer en hemmelighedsfuld og smuk Natur nærmere. I vil tænke paa, hvorledes det store spanske Folk ikke kunde overvinde det lille hollandske Folk. Fordi noget er højt og stort, betyder det dog maaske ikke saa meget. Et lille Folk kan øve det, der giver store Resultater. Det er derfor Giftdraaber, man vil dryppe i jert Sind med saadanne Ord. Afvis dem! Lad jer ikke berøve eders Værdier. Vil nogen sige, at der ikke er Brug for jer, saa værn om jer Tro paa en Opgave.

Skolegang er jo kun en Begyndelse til Livet. Der kræves fremdeles Uddannelse, Arbejde. Skolen her slipper jer heller ikke, vi venter stadig meget af Skolens tidligere Elever, og nu rykker I ud blandt dem. Alt det, I har været med til her og oplevet, vil være Traade, der holder. Vi er mange, der i Tanken følger jer.

Men ikke blot Lærerne følger jer; det gør jeres Forældre, hele Grænsebefolkningen taler om jer og tænker paa jer. Det samme gør mange gode Venner i Danmark. Denne Skole er ikke en Skole som hvilken som helst anden. Bag den staar et helt dansk Folk, og det venter af jer, at I vil opføre jer saaledes, at Skolen og Folket har Ære af jer.

Der er ingen Ære ved at svigte sit Folk, men godt og trofast Arbejde, lige meget paa hvad Post det er, bør attraas. I hører det danske

Folk til med Livsret og forhaabentlig med Livsvilje. Vil nogen sige, at det danske Folk kun er et lille Folk, saa tænk kun paa, hvad de smaa Folk har ydet. Grundlaget for hele Evropas Kultur er kommen fra det lille græske Folk. Den kristne Tro har bredt sig fra et lille Folk ud over hele Jorden. Om den danske Kunstmaler Joakim Skovgaard er der i disse Dage i Udlandet blevet sagt, at intet andet Folk ejede saa stor en religiøs Kunstner som han. Vi kan jo tænke paa Thorvaldsen, Ole Rømer og andre. Det danske Folk har, selv om det var faatalligt, vist, at det kunde udføre noget, som det har Lov at være stolt af og tilfreds med. Vi har Grund til at værge det i Tanker, Ord og Gerning. Fremfor alt skal vi aldrig glemme, at vi har en Herre, i hvis Haand alt stort er smaat, men som ogsaa, om han vil, kan gøre alt smaat stort. Er vi i hans Haand, er der aldrig Grund til at frygte for Fremtiden. Vi bør sætte Kraft og Tro ind paa den.

Nu sang Børnekoret et Par Sange under Lærerinde, Frk. Ottosens Ledelse.

Derefter blev Eksamensresultaterne læste op ved Rektor, der overrakte Dimittenderne deres Eksamensbevis og Eleverne i Fortsættelsesklassen deres Vidnesbyrd. Rektor overrakte endvidere en Del Flidspræmier og uddelte de sædvanlige Legater.

Paa Forældrenes Vegne talte derefter Bogholder A. Nielsen. Han vilde ønske Dimittenderne til Lykke. Naar der saas paa Resultaterne, kunde det nok gøre de paagældende lidt stolte. Af Æren herfor falder jo i hvert Fald den store Del paa Skolen. Vi ønsker den til Lykke og bringer den vor hjertelige Tak. Eleverne vil ikke glemme den og Forældrene heller ikke, selv om de unges Forhold til den nu bliver et løsere. Vi vil ønske Dimittenderne Lykke og Velsignelse og Kraft til at vandre deres Vej. Vi vil ønske Skolen Lykke til Arbejdet med Børnene, til Ære for det Folk, vi tilhører.

Der blev nu sunget et Par Foraarssange af Børnekoret.

Kredsyrlæge Christensen, Padborg: Jeg føler Trang til paa Forældrenes Vegne nord for Grænsen at sige Tak for, at Skolen ogsaa har aabnet sine Porte for vore Børn. Jeg vil sige Tak for den udmærkede Maade, den har undervist vore Børn paa, for den Kærlighed, den har lært dem til vort Fædreland, vort Folk og vort Modersmaal. Børnene tager glade herind og vender glade hjem. Tak for alt!

Dr. Hanssen rettede endnu en kort Tak til Forældrene, der havde villet bidrage til at gøre Stunden til en Feststund. Han takkede ogsaa de mange smaa Sangfugle.

Samværet sluttede med Sangen »Velkommen, Lærkelil!« Saa blev Banneret baaret ud, mens alle igen rejste sig. Derpaa var Dimittenderne og deres Forældre Midtpunktet, alt mens man skiltes. Et Til Lykke! og et fast Haandtryk rummede, hvad der blev tænkt og følt.

FRA SKOLENS DAGBOG.

Lørdag d. 16. April besøgte den nyudnævnte, danske Konsul i Flensborg, Hr. Lauritz Larsen, Skolen og var — sammen med sin Frue — til Stede ved Morgensangen, hvorefter Skolens Lokaler blev beset.

Torsdag d. 21. April kom en Elevflokk paa 38 Elever fra Aarhus Kathedralskole i Besøg. De blev ledsaget af Rektor Christian- sen, Adjunkt, Frk. Jørgensen, Frkn. Hansen og Henriques og Adjunkt Jensen. Efter at være blevet indkvarteret paa Tivoli- skolen, havde vi om Aftenen en Sammenkomst paa Duborgskolen, hvor begge Rektorer talte, og hvor nogle af Duborgskolens Klasser deltog sammen med Vennerne fra Aarhus. Næste Formiddag deltog Gæsterne i Morgensangen paa Skolen og fortsatte derefter deres Tur til Slesvig.

Søndag d. 8. Maj havde II. Realkl. under Ledelse af Insp. Bernhard Hansen Solopgangs-Ekskursion til Kollund Strand ved Flensborg Fjord — desværre uden Sol. Men alligevel bliver der nok noget tilbage efter saadanne Ture — selve Morgenfærden med sine stærke Farvetoner.

Onsdag d. 25. Maj talte Missionær Joh. Rasmussen for Skolens ældste Elever om Mantschuriet og Arbejdet for Kristendommen blandt den kinesiske Ungdom.

Torsdag d. 2. Juni var vi i Marieskoven med alle Skolens Klas- ser. Majturen blev i Aar til en Junitur paa Grund af mange Regnvejr- dage i Slutningen af Maj. Turen foregik i varmt Sommervejr.

II. Realkl. havde i Dagene 25.—27. Juni en 3-Dages Tur til Husum, Frederiksstad og Tønning.

Vandredag: Mandag d., 27. Juni havde Skolen Vandredag. Klasse- vis eller med jævnaldrende Klasser sammen gennemførte hver Klasse- lærer sit særlige Program: Længere Ekskursioner til Nord- og Sydsles- vig, Sejlstur til Fjordens Nordside og Okseøerne, Besøg paa Flyveplad- sen, hvor enkelte fik den Oplevelse med at komme en Tur paa Vingerne,

FRA SKOLENS SOMMERUDFLUGT.

og kortere Fodture i Byens nærmeste Omegn, alt efter Klassernes Alder og særlige Forhold.

Skolens Sommerudflugt foregik Onsdag d. 17. August. Vi plejer ved denne Lejlighed at komme til Danmark; men i Aar har vi af Hensyn til de økonomiske Forhold indskrænket Turen og lagt den til Lyksborg. Det viste sig, at mange af vore Elever — selv 14—15aarige, indfødte Flensborgere — aldrig havde været i Lyksborg! Vi sejlede derud med et af Fjordskibene, vandrede op til Lyksborg Sø og gjorde et lille Ophold ved Konge-Egen, hvor Hr. Worsøe Schmidt fortalte Eleverne Hovedtræk af Egnens Historie: Slottet, Ryd Kloster, Frederik den Syvende osv. Herfra vandrede gennem Lyksborg Bys idylliske Gader ud til Strandengen ved Svendsaa. Paa denne ideelle Legeplads tilbragtes et Par Timer med Leg og Sopning, hvorefter der atter sejlede hjem.

Onsdag d. 24. Aug. havde vi Besøg af Femmer Seminariums ældste Klasse under Ledelse af Seminariets Inspektrice, Frk. Rambusch og Lærerinde, Frk. de Linde.

I. Realklasse har fra Onsdag d. 31. Aug.—Tirsdag d. 13. Sept. opholdt sig i Lejrskole paa Rønshoved Højskole under Ledelse af Hr. cand. mag. Worsøe Schmidt. En nærmere Redegørelse herom findes i Aarsberetningen.

Recitator Paul Mürbe, der tidligere har læst op paa Skolen, besøgte os Torsdag d. 15. Sept. og gav en smuk og interessant Time i Tysk.

Skolens Idrætsstævne fandt Sted Søndag d. 18. September i herligt Vejr — paa Pladsen ved Marieskoven. Stævnet er omtalt andet Sted i Aarsberetningen.

Kongens Fødselsdag d. 26. September mindedes ved Morgensangen.

Fortsættelsesklassen havde sin Aarhus tur i Dagene 21.—27. September. Der foreligger en nærmere Beretning om Børnens Oplevelser hos vore Venner i Jyllands Hovedstad.

Afgangsklassen var i Dagene 30. September til 8. Oktober i Danmarks Hovedstad — og derfra et rask Besøg paa Bornholm. Denne smukke Tur er omtalt andet Sted i Beretningen.

Skolens Fødselsdag blev fejret Lørdag d. 22. Oktober. Kl. 10 samledes Elever og Lærere i Festsalen, hvor Rektoren talte om Fødselsdagsbarnet. Derefter sang Adjunkt Ottosen, Sønderborg Statskole, en Række smukke Børnesange, akkompagneret af Frk. I. Ottosen. Elever og Lærere vandrede derefter til Helligaandskirken, hvor Pastor Noack talte, og hvor der blev sunget to Salmer. Organist Bogensee spillede Orgelet.

Søndag d. 23. Oktober afholdt Skolens Lærerkollegium en Aftenfest for Skolens tidligere Elever. Omkring 200 Elever samt andre indbudte var tilstede. Festen er omtalt andet Sted i Beretningen.

SKUESPILLERE FRA DET KGL. TEATER.

Ved Det kongelige Teaters Gæstespil i Flensborg d. 19. November lykkedes det ogsaa at faa et lille »Gæstespil« arrangeret paa Skolen. Næsten alle de paagældende Skuespillere besøgte Skolen i Tiden 12—1, og en Række af dem — under Ledelse af Regissør Lindendahl — læste op for Eleverne. Hr. Carlo With læste Wilsters Digt om Ludvig Holberg og »Flngten til Amerika«, Fru Anna Reumert læste islandske Digte paa Dansk, Fru Anna Bloch »Børnesnak« af H. C. Andersen, Fru Marie Garland: »Haletudserne« af Carl Ewald og endelig Hr. Aug. Liebmann og Frk. Valentin: Prinsens Frieri til Prinsessen af Illyrien (Holger Drachmann). — Rektoren takkede Skuespillerne for den smukke Time — og Børnene takkede med et mægtigt Hurra.

Kgl. Skuespiller Charles Tharnæs har om dette Besøg skrevet følgende (Berlingske Tidende, Søndag d. 15. Jan. 1933):

Men een Ting skete i Flensborg, som jeg gemmer ved mit Hjerte altid. Vi læste op ude paa den danske Skole. Jeg siger saa flot »Vi« — jeg var den eneste, der snød; jeg havde nemlig intet Repertoire, og desuden læser jeg saadan, at hvis altsaa Flensborg — — paa Grund af Kate Valentin — — vilde have stemt sig hjem, saa vilde de ved *min* Op-læsning have stemt sig til Tyskland igen. Nok om det; da vi kom ind i Skolens Festsal, rejste alle Børnene sig op —, ja — de rejste sig op! Saa ligetil er det nu at skrive det, men saa ligetil var det ikke at se det! Flensborg er en fattig By, — og det saas ogsaa paa mange af Børnene; deres uldne Strømper var ikke stoppede — — de var *lappede*; — flere af dem saa ikke ud, som om de havde det, som Børn aller-allerhelst skal hae det; men Øjnene, — Øjnene var, som Børn allerhelst skal have dem — — naar de er danske; Barne-

øjne — lutter smaa Stumper blaa Himmel . . . De Mennesker, som ikke kan undres og frydes ved at se paa Barneøjne, bryder jeg mig ikke om at tænke paa er til . . . Og Fru Bloch læste »Børnesnak« for Børnene; hun læste det henrivende, og »de smaa Stumper Himmel« lyste og lo; ja, de formelig tindrede, da Fru Bloch fortalte, at den fattige Dreng, der stod uden for Døren og horte, hvad de sagde inde i den fine Stue, var Thorvaldsen . . . Disse danske, blaa Barneøjne — er ikke længere borte fra Danmarks fine Stue, end at de kan titte derind — — —

I Anledning af Hundredaaret for Bjørnstjerne Bjørnson (8. Dec.) holdtes paa Skolen en lille Mindefest Mandag d. 12. December. Efter Sangen »Ja, vi elsker dette Landet«, fortalte Hr. Worsøe Schmidt om Digteren, Hr. Olesen og Rektoren læste op af Bjørnsons Fortællinger, og der afsluttedes med Sangen »Løft dit Hoved, du raske Gut!«

Tirsdag d. 20. December Kl. 10 Fm. holdt Skolen sin Julefest. Herom hedder det i »Flensborg Avis« med Overskriften »En festlig Stund paa Duborg-Skolen«:

I Gaar Formiddags begyndte Skolernes Juleferie. Som altid, var der en smuk Afslutning paa det gamle Aar paa Duborg-Skolen, eller vel rettere en smuk Indledning til Juleferien. Børnene havde længe baade glædet og forberedt sig hertil, og adskillige Venner havde for den Sags Skyld ogsaa glædet sig til igen at være sammen med Børn og Lærere ved denne Lejlighed.

To velvoksne Graner med Lys og tindrende Stjerner i Toppen var, som det nu er Sædvane ved denne Lejlighed, anbragt øverst oppe i Festsalen til begge Sider af Talerstolen, der ogsaa straaledede i Kærternes Glans.

Efter at Hr. Billum havde spillet et Festpræludium, var der Fælles-sang: »Glade Jul, dejlige Jul«, og derpaa talte Rektor, Dr. phil. Andr. Hanssen.

Kom og se! Før vi lukker Skolens Porte og holder Julefest, plejer vi at samles om Juletræet for at fæstne Tanken paa Vorherre.

Engang, da Jesus vandrede ved Jordans Flod, gik der to Mænd bag efter ham. De spurgte ham: Hvor bor du? Jesus svarede: Kom og se! De fulgte ham, men hvad mon de saa? Vi vilde gerne vide det, men ved det ikke, thi Johannes og Andreas, hvem det var, har intet fortalt herom. Vi kan gøre os vore Tanker. Formodentlig har han først vist dem at se ind i sig selv, saa de har set deres egne Tanker og Længsler. Dernæst har han muligvis vist dem et Billede, som førte dem helt ind i Guds Rige. Noget smukt har det været, thi de ikke alene blev hos ham den Dag; men de to Mænd blev hans Disciple, de fulgte ham til Døden og levede derefter hans Tanker videre.

Men Jesu Ord, de lyder fremdeles: Kom og se! De lyder til hver af os. Det lyder gennem det gamle Juleevangelium, som nu paa ny vil blive fortalt ud over den vide Verden, hvor Kristne lever og bygger. Den gamle Fortælling har noget særligt ved sig, fordi det toner gennem den: Kom og se! Gennem den følger vi Jesus fra Vuggen til Graven.

Og naar vi ønsker hinanden Glædelig Jul, saa er det ikke bare nogle Ord, vi bruger; men saa ønsker vi, at Glæden fra og ved ham maa følge

os. I den Betydning vil jeg ønske Glædelig Jul til alle jer Børn, til alle jeres kære derhjemme, til Skolens Venner, til alle Lærere og til alle Venner oppe i Danmark. Vi ved, saa mange har tænkt og tænker paa os. Vi ønsker, at Julens Herre maa holde Indtog i deres Hjem, saa vi alle kan fejre en glædelig Jul.

Der fortsattes nu med, at tolv smaa hvidklædte Piger kom vandrende ind med Lys i Haand, hvorefter de sang »Sancta Lucia«, og to smaa Elever fremsagde Juleevangeliet.

Under Frøken Ottosens Ledelse var der dernæst Korsang: »Dejlig er den Himmel blaa« og »Den evige Sne«.

Sluttelig sang hele Forsamlingen »Kimer, I Klokker«.

Der blev endnu vekslet Hilsner og Juleønsker mellem dem, der ikke regnede med at mødes igen før Jul.

Saa var man kommen Julen et betydeligt Skridt nærmere.

Fredag d. 13. Januar besøgte Fortsættelsesklassens Drenges Grosserer Severin Schmidts Papirfabrik.

Onsdag d. 8. og Torsdag d. 9. Februar besøgte Gymnastikinspektør K. A. Knudsen Skolen og overværede baade Pige- og Drenges-Gymnastik. Om Torsdagen samledes Lærerkollegiet og de 6 ældste Klasser, og for denne Forsamling talte Gymnastikinspektøren om sine Undersøgelser over Rygsøjlen og Betydningen af at holde den smidig og bøjelig. Om Aftenen deltog Gymnastikinspektøren i Forældremødet.

Fredag d. 10. Februar besøgte en Del af Fortsættelsesklassen Museet, hvor der var Udstilling af moderne, dansk Malerkunst. Lørdag d. 11. Febr. og Søndag den 12. Febr. besøgte henholdsvis I. Real. og II. Real. Malerudstillingen.

UDSTILLING AF ELEVARBEJDER.

Heimdalstuderne har som sædvanlig været paa Tourné i Sydslesvig med Musik og Oplæsning og naaede d. 17. Febr. til Duborgskolen. Studenterne Munch og Hoff spillede Violin og Klaver, og Magister Topp læste op; alle tre læste sammen (og spillede) en Akt af »Jacob von Thyboe«. — Jubel!

I MARSKEN VED HUSUM.

Duborgsamfundet havde Aarsfest Lørdag d. 25. Marts: som sædvanlig Generalforsamling, Skuespil og Skolebal — indtil langt ind i næste Dag. Skuespillene var Klassikere: »Det arabiske Pulver« og »Nej«. Skuespillerne var tidligere Elever; Instruktør: Hr. Worsøe Schmidt; begge Parter skilte sig godt fra Opgaven — til Glæde for Tilskuerne.

Onsdag d. 29. Marts havde vi Afslutning med de Konfirmander, der gik ud af Skolen. Alle Skolens Elever og Lærere var samlet, og efter en Fællessang talte Rektoren om Joakim Skovgaard, hans Liv, Værk og Betydning. — Alle de Elever, der fra Fortsættelsesklassen eller efter Konfirmationen gaar ud af Skolen, fik en Boggave. Det er Sprogforeningen, der gør dette muligt; den havde i Aar sendt os 71 Værker (81 Bind). Vi bringer her Sprogforeningen og dens Ledelse vor Tak!

Torsdag d. 30. Marts afsluttedes Skoleaaret ved en Sammenkomst, hvor Afgangsklassen og Fortsættelsesklassen var Midtpunktet. Herom findes der en særlig Beretning i Aarsskriftet.

Aarsberetning
for
Dansk Skoleforening
Flensborg og Landdistrikterne

Ved Skolekonsulenten

1932 - 1933

Beretning Nr. 8

Aarsberetning
for
Dansk Skoleforening
Flensborg og Landdistrikterne

Ved Skolekonsulenten

1932-1933

Beretning Nr. 8

I ANLEDNING AF,
AT SØNDERJYDSK SKOLEFORENING D. 30. NOVEMBER 1932
HAVDE BESTAAET I 40 AAR,
offentliggjordes følgende Udtalelse:

TIL SØNDERJYSK SKOLEFORENING
PAA 40 AARS-DAGEN!

Naar Sønderjysk Skoleforening ser tilbage paa sin Virksomhed og sine Medarbejdere, saa møder den Dansk Skoleforening i Flensborg som en af sine yngste Medarbejdere. Men det Virkeomraade, hvor de to Skoleforeninger mødes, er i Løbet af den korte Aarrække vokset sig stort og stærkt.

Vandrelærervirksomheden begyndte i December 1920 og har bredt sig over hele Landomraadet fra Lyksborg ud til Aventoft. Fire Børneskoler og to Børnehaver har rejst sig i Flensborgs Omegn. Omtrent 1550 unge hernede fra er sendt paa Højskole. 70 ældre har deltaget i »Otte Dage paa Højskole«. Flere af Duborg-Skolens Klasser har været paa Lejrskole i Rønshoved. Nye Skolebygninger er blevet rejst. Undervisning, Møder og Gudstjenester har faaet Tag over Hovedet. En Skare unge Lærere og Lærere blev sat i Gang i Arbejdet for det danske Mindretal syd for Grænsen.

Under beskedne Former er dette Samarbejde lykkedes langt over Forventning til Glæde for alle Danske. Sønderjysk Skoleforening og dens Formand, Landstingsmand Jøf sen Christensen, har Ære af denne Indsats.

Dansk Skoleforening, Flensborg, hilser og lykønsker paa Festdagen!

A n d r e a s H a n s s e n .

LEDELSEN FOR FLENSBORG OG LANDDISTRIKTERNE.

Grosserer Cornelius Hansen (Formand), Økonom Chr. Bøvad, Red. L. P. Christensen, Fru Red. Simonsen og Fisker Rudolph Andersen.
Skolekonsulent: Rektor, Dr. Andreas Hanssen.

VIRKEOMRAADER.

Flensborg: Duborgskolen, Ungdomsskolen, Kursusundervisningen, Foredragsrækken, Højskolesagen, Børnehaverne, Skolerejsehjemmet.
Landdistrikterne: Vandrelærervirksomheden, Børnehaven i Harreslev, de danske Skoler i Landdistrikterne.

DUBORGSKOLEN.

En Aarsberetning foreligger for Skoleaaret 1932—1933.

UNGDOMSSKOLEN.

Aften-Undervisningen for voksne har vi i Aar maattet indstille — af økonomiske Grunde.

KURSUSUNDERVISNING.

Lige fra Oprettelsen af Dansk Skoleforening i 1920 indtil Efteraaret 1931 — altsaa i mere end 11 Aar — er der i Flensborg gennemført en elementær Undervisning i Dansk for dem, der ønskede det. Denne Undervisning er indstillet af økonomiske Grunde.

FOREDRAGSRÆKKEN.

Af Sparsommelighedshensyn er Foredragsrækken i Aar blevet indskrænket. For at bøde paa dette og skabe Mulighed for at samle mange Mennesker om dansk Sprog, har Duborgskolens Lærerkollegium samt fem af Landdistrikternes Lærere indøvet et Folkeskuespil af Lærer Svend Jørgensen, Laaland: Guldkorset. Det er et 3-Akters Skuespil med mange Personer, livlig, folkelig Kolorit, historisk Tilknytning baade til Laaland og Sønderjylland, alvorlige og spøgefulde Scener. Fra det kgl. Teaters Garderobe fik vi — ved Hr. Administrator Krøyers Imødekommenhed — Lov til at laane Dragter. Valget viste sig at være heldigt. Stykket blev spillet baade i By og paa Land — ialt 16 Gange og for en samlet Tilskuerskare paa over 3000. Uden for Duborgskolen er Stykket gaaet for Foreningerne »Ydun«, Borgerforeningen, Gamles Værn, Den slesvigske Forening. Uden for Flensborg: Kobberrønnen, Tætvang, Harreslev, Valsbøl, Kollund, Jaruplund, Tarup og Slesvig. Efter særlig Opfordring er Stykket endelig spillet for Elever og Forældrereds ved Haderslev Kathedralskole. Det kan siges at have været en Succes — og vi bringer Stykkets Forfatter, Hr. Svend Jørgensen, en Tak for hans imødekommende Stilling over for Sagen, ligesom vi takker det kgl. Teater for Laanet af Dragterne! —

Efter Ønske og Indbydelse fra Grænseforeningen i Aarhus blev »Guldkorset« spillet paa Haandværkerforeningens Scene i Aarhus d. 18.

*FRA HELSEHJEMMET.
Eftermiddagskaffe ved Kjelstrup Strand.*

April til Fordel for Dybbøldagens Indsamling. Salen var fyldt af Tilskuere, og Aftenen gav et pænt Overskud. Vi takker Direktør Henning Jensen, Aarhus Theater, for Laan af Dragter ved denne Lejlighed.

Af egentlige Foredrag holdt Forfatteren Holger Rosenberg et i Flensborghus d. 17. Januar: »Fra Cairo til Cape« — ledsaget af en Række vidunderligt smukke Lysbilleder. — Søndag d. 20. Januar talte Pastor Anders Nørgaard, Vejstrup, ved et velbesøgt Forældremøde paa Duborgskolen. Endelig holdt Forfatteren Johan Skjoldborg Foredrag d. 10. og 11. Marts, henholdsvis i Ladelund og Jaruplund — og talte om »En nybetonet Fædrelandskærlighed«. —

Udgifterne ved Foredragene dækkes af Grænseforeningen.

OTTE DAGE PAA HØJSKOLE.

Ved Samarbejde mellem Sønderjyds Skoleforening, Dansk Skoleforening i Flensborg og nogle Højskoler er det atter i Aar lykkedes at faa nogle af vore Tillidsmænd som Deltagere i et Højskoleophold. Saaledes har 4 været paa Rødkilde, 2 paa Ry, 3 paa Ollerup og 2 paa Danebods Højskole.

HØJSKOLESAGEN.

Fra Flensborg og Sydslesvig har i Aar 68 unge været paa dansk Højskole, Efterskole eller Fagskole (Handelsskole, Landbrugsskole, Husholdningsskole, Seminarium m. m.), deraf 32 i Sommerhalvaaret og 36 i Vinterhalvaaret. Siden 1919 har der nu ialt været 1559 paa de nævnte Skoler i Danmark, idet dog adskillige — navnlig af ældre Aargange, som ikke havde Lejlighed til at gaa i dansk Børneskole — har været 2 Gange paa Skole i Danmark.

Midlerne til disse Skoleophold fremskaffes af Sønderjyds Skoleforening, hvis Formand er Landstingsmand Jepsen Christensen, og hvis Kasserer er Gaardejer Elers Boesen, Astrup pr. Brøns.

BØRNEHAVE-ELEVERNES OPHOLD I DANMARK.

Paa et Grænseforenings-Møde for Ribe Amt i Bramminge, hvortil Frøken Maren Sørensen, Valsbøl, var indbudt som Taler, udkastedes den Plan, at det vilde være en smuk Opgave for Ribe Amts Grænseforening, om der rundt om i Amtet for en 6 Ugers Tid kunde skaffes Plejehjem for Børnehavebørn fra de danske Børnehaver i Flensborg og Slesvig. Foreningens Formand, Grosserer Michaelsen, Lunderskov, gik straks i Gang med Opgaven og skaffede endnu flere Hjem, end der var Brug for. Amtets Læger stillede sig til Raadighed for Børnene i Tilfælde af Sygdom, og da det blev nødvendigt, gik Grosserer Michaelsen ogsaa i Gang med den for Tiden saare vanskelige Opgave at skaffe Rejsepenge for den samlede Børnetransport. — Det var godt klaret, og Hr. Michaelsen fortjener for dette og sin ypperlige Organisation af Rejsen en udelt Tak fra sydslesvigske Børnehave-Elever.

Fredag den 6. Maj var alle Forberedelser vel overstaede, og velfyldte Rutebiler transporterede 160 Børnehave-Elever fra Slesvig og Flensborg til Padborg, hvorfra Statsbanerne i Løbet af nogle Timer fordelte dem over det meste af Ribe Amt. Børnehave-Lærerinderne følger Transporten og indkvarteres hver i sit Distrikt, saa de kan føre regelmæssigt Tilsyn med Børnene. — At en saadan Indkvartering for alle de Børn, der overvejende kommer fra økonomisk haardt ramte Hjem, er saare værdifuld, behøver ikke mange Ord. Men Indbydelsen og alt, hvad der ligger forud for dens Virkeliggørelse, fortjener den bedste Tak og Paaskønnelse, hvad der for øvrigt allertydeligst er udtrykt i den stærke Benyttelse af Indbydelsen, som er blevet denne til Del.

Børnene vendte tilbage i god Behold d. 14. Juni — præget af den gode Behandling.

BØRNEHAVERNE I FLENSBORG.

Børnehaven i Tivolibygningen ledes af Frk. Frieda Helming, der har fremsendt følgende Beretning:

50 Børn blev tilbage, efter at »de store« til Paaske havde forladt Børnehaven for at begynde paa den mere alvorlige Skolegang i den danske Kommuneskole. Der kom dog snart nye til, da en Del allerede stod paa Expectanceliste siden Efteraaret, og kun ventede paa, at de skolepligtige skulde gøre Plads for dem. Børneantallet steg hurtigt til 70 igen, og Optagelsen af nye Børn maatte atter standses.

Det nye Skoleaar var kun godt begyndt, da der indtraf en længere Afbrydelse i Børnehavens Arbejde; idet alle 4 Børnehaver af Sønderjysk Forening for Ribe Amt modtog et godt Tilbud om et 6 Ugers Ophold deroppe. Mange Privathjem rundt omkring i Amtet havde erklæret sig rede til at lukke deres Dør op for et eller to af vore Børnehavebørn. Indbydelsen blev naturligvis modtaget med stor Glæde og Tak, og da omsider alle Forberedelser var tilendebragt, og de Vanskeligheder, der indstillede sig, var overvundne, kunde vi den 6. Maj rejse derop med ca. 160 Børn.

Det blev en dejlig Tid for Børnene, der overalt blev modtaget paa kærligste Maade, og jeg tror, der er knyttet Baand imellem Hjemmene deroppe og vore smaa Børnehavebørn, der vil holde længe. For os Børnehavearbejdere, der ogsaa nød godt af Gæstfriheden der, var det en Glæde at komme rundt for at besøge Børnene i de forskellige Plejehjem; det varede ikke længe, før man tydeligt kunde spore Resultater af den gode Pleje, Børnene nød. — Ikke mindre stor var vor Glæde over at kunne bringe en saadan Flok friske og straalende glade Børn hjem til Forældrene. For mange var Overgangen nok ikke saa let;

men i Børnehaven havde vi nu Samtalestof til lange Tider. Aldrig vil vi kunne blive trætte af at tale om de mange gode Minder, vi har fra denne Rejse. — Flere Børn har i Aarets Løb igen været en Tid i deres Plejehjem, andre har haft Besøg af Plejeforældrene — ja, Børnehaverne er næsten kommet lidt »i Familie med« Ribe Amt. Tak til Plejehjemmene og Tak til dem, der var med til at sørge for, at dette Ophold blev til Virkelighed.

Efter Sommerferien toges der saa atter fat paa Arbejdet med friske Kræfter. Børnene har Aaret igennem — med Undtagelse af Influenzaperioden — mødt meget regelmæssigt, saaledes at de smaa Borde og Stole stadig har været fuldt besatte, og der var altid rigeligt at gøre med at sysselsætte de Smaa, der jo kræver megen Vejledning og Hjælp til Smaa-arbejder, de beskæftiges med. Men man kan ogsaa tydeligt mærke Forskellen paa et »gammelt« og et »nyt« Børnehavebarn, de bliver efterhaanden meget flinke til at arbejde selvstændigt, og det er morsomt at iagttage, hvorledes de bliver mere og mere sikre paa sig selv og lidt efter lidt endog drister sig til at irettesætte og vejlede hinanden.

De større Børn har hver en Flette-, Sy-, Tegne- og Udklipsbog, og det gælder jo om at gøre sig Umage med de forskellige Ting, saa man en Gang, naar man faar disse Bøger med hjem, kan vise Far og Mor noget pænt. — Iagttagelse af det, der sker ude i Naturen, Sang og huslige Sysler spiller ogsaa en stor Rolle i det daglige Liv i Børnehaven.

Den 26. September var der stort Børneselskab i »Tivoli«. Hr. og Fru Konsul *Larsen* var Værter for ca. 180 danske Børnehavebørn, der mødte op i det mest straalende Kongens-Fødselsdagshumør. En dejlig Dag var det for os alle; der blev leget og sunget, raabt Hurra og — spist Kager og drukket Chokolade alt det, man kunde have. Hjertelig Tak for Dagen!

Juletiden var, som den plejer, fuld af Travlhed, Glæde og Forventning, der naaede sit Højdepunkt ved Afslutningen, hvortil »Julefar« igen mødte op og uddelte mange gode Gaver. —

I Løbet af Vinteren kunde vi igen sende flere Børn til Privathjem i Sønderjylland, hvor de nød den kærligste Pleje. Vi bringer disse Hjem vor bedste Tak.

Vi har i Aarets Løb atter modtaget mange gode Gaver. Tak til enhver, der tænkte paa os og var med til at hjælpe og glæde Børnehaven og Hjemmene omkring den.

Foruden Symoderne, som vi i Vinter igen har afholdt en Gang hver 14. Dag, og som vi har baade Gavn og Glæde af, har vi afholdt 2 Forældremøder med Journalist *Jensen* og Lærer *Bogh Andersen* som Talere. Baade Symøder og Forældremøder har været godt besøgte, og der lægges stadig Vægt paa at holde Forbindelsen mellem Børnehaven og Hjemmene vedlige.

Tak til *Menighedsplejen*, ved hvis Hjælp vi stadig har kunnet gennemføre Børnens Bispising, der betyder saa overordentlig meget baade for Børnene og Hjemmene, og endelig Tak til *Grænseforeningen*, der ved Opretholdelse af Børnehavens Drift gør Dagene saa lyse og gode for dem, der færdes i »Tivoli«.

Frieda Helming.

Børnehaven i Batterigade ledes af Frk. *Dora Bøvad t*, der har fremsendt følgende Beretning:

»Børnehaveaaret« 1931—32 sluttede med 63 Børn. 14 af disse kom i Skole, saa vi efter Paaske begyndte med 49, der imidlertid hurtig steg til et Antal af 65.

Vi begyndte dette Aars Arbejde med en dejlig Ferierejse til Danmark, idet der kom en Indbydelse fra Sønderjydsk Forening — Ribe Amt — til samtlige Børnehaver i Flensborg om at tilbringe 6 Uger i Ribeegnen hos derboende Plejeforældre. Af Børnehaven kunde 45 gøre denne Rejse med. Et Par ikke helt stærke Børn kom i god Pleje paa Helsehjem. 50 af vore Børn nød saaledes de danske Tanter og Onklers Gæstfrihed. Hvad dette Ophold betød for de smaa, viste de sunde, straalende og solbrændte Ansigter ved Afrejsen, og Afskeden med Plejeforældrene var hjerteskerende. Fornøjeligt var det at høre de smaa tale saa nydeligt Dansk.

Af andre festlige Begivenheder skal herved nævnes saadanne som Børnehavens 7-Aars-Fødselsdag den 15. August, der fejredes under ganske enkle, men alligevel festlige Former. Endvidere fejrede vi Kongens Fødselsdag sammen med de andre Børnehaver oppe i Tivoli-Skolen. Børnenes største Fest, Julefesten, blev fejret om Eftermiddagen i vore Lokaler i Batterigade. Men da det nu engang er saadan, at Aaret ikke bestaar af lutter Festdage, saa vil jeg prøve at give en Skildring af en Hverdag, som de gaar flest. Børnehaven aabnes ved 9-Tiden; hvor stor Glæde det er for de smaa at komme, beviser, at de i god Tid møder op og venter paa Frk. Hannes og min Ankomst. Den første halve Time fortæller Børnene om alt, hvad de har set paa Vejen, dog snart kalder de smaa huslige Pligter til enkelte af Flokken. Disse Pligter bestaar i Afstøvning, Blomsterpleje m. m. Er Stuen i Orden, samles vi til Morgensang. Efter Frokosten skal vi til at bestille noget. Børnene beskæftiges med Syning, Fletning, Kolorering, Udklipning m. m.

Imens Lillemor og Lillefar dækker Bordet, leger de andre ude paa Legepladsen, indtil Klokken ringer til Haandvask, hvorefter vi gaar til Bords. Middagen spises med stor Appetit. Efter en lille Sovetime slutter vi med vores »Farvel-Sang«.

Under Influenzaepidemien har Børnehaven været lukket i 5 Dage. Paa Grund af de smaa Lokaler maa vi indskrænke vore Forældresammenkomster til et for hele Vinteren. I Aar havde vi et hyggeligt Jule-Forældremøde med Julestemning, Julehygge og Juleglæde.

Til Paaske forlader 22 af vore Børn os og gaar over i den danske Kommuneskole. Før jeg slutter denne lille Beretning, vil jeg gerne sende en Tak til alle vore gode Venner i Danmark, som har sendt Tøj og andet godt til Jul, og alle dem, som ellers støtter vort Arbejde.

Flensborg, d. 27. 3. 33.

Børnehaven, Batterigade 31.

Dora Bøvad.

BØRNEHAVEN PAA HARRESLEV MARK.

Børnehavens Leder, Frk. Liselotte Thomsen, har fremsendt følgende Beretning:

Det nye Skoleaar i Børnehaven begyndte straks med nogle gode Overraskelser. Først blev alle Børn inviteret paa en 6 Ugers dejlig Ferierejse til Danmark. Denne Gang dog ikke til Nymindegab, men til private Hjem i Jylland. Alle vore 19 smaa kom ud at rejse og havde det saa godt, saa en af vore Drenges slet ikke vilde med hjem igen og blev som Plejebarn foreløbig. Det falder af sig selv, at baade Børnenes Forældre og vi, der har Børnene i Børnehaven, i vore Tanker sender de forskellige Plejehjem en hjertelig Tak! For ofte Aaret igennem har Børnene fortalt Oplevelser fra deres Ferieophold, og i deres Frilege leger de ofte, som om de var hos dem i Danmark. Efter Hjemkomsten blev vore Lokaleforhold forbedret ved, at en tilstødet Stue blev taget i Brug. Og det viste sig hurtigt, at vi ogsaa kunde fylde den: Elevtallet steg rask til over 30, og vi afslutter Aaret med 40 Børn, hvoraf de 7 skal i Skole her i den danske Privatskole. Der er meldt 4 Børn til, som skal begynde efter Paasken, og en Del smaa Børn venter bare paa at fylde 3 Aar for at kunne følge med den store Bror eller Søster til Børnehaven. Dels ved Hjælp af Børnenes Betaling og ved privat Hjælp fik vi Raad til at holde os en ung Pige til Hjælp i Børnehaven. Indtil Jul har jeg holdt Symøder igen med Børnenes Mødre en Aften i Ugen, hvor vi har haft travlt med at sy og strikke Julegaver til Børnene. Ligeledes fik vi syet 11 Børnekjoler af det nydeligste hjemmevævede Tøj, som de unge Piger hos Fru Kjems ved hendes Hjælp har vævet til Børnene. Fru Kjems har i alle de Aar, Børnehaven eksisterede, været dens gode Ven og sørget for mangen en god Gave. Til Jul havde vi et godt besøgt Forældremøde, hvor Frk. Gudme talte om Jul og Juleglæden. Til vort sidste Forældremøde i dette Skoleaar holdt Lærer Sv. Johannsen et storartet Lysbilledforedrag om Bygningen af

Lillebæltsbroen, og Tilhørerne viste megen Interesse. Derefter var der Kaffeboard med smaa Overraskelser.

En Tak til *Sonderjydske Skoleforening*, som opretholder Børnehavens Drift. Ligeledes Tak til *Menigheden*, som støtter Børnenes Bespising, og Tak til alle private Givere.

Børnehaven paa Harreslevmark, d. 27. Marts 1933.

Liselotte Thomsen.

Børnehaven *Adelbykamp* ledes af Frk. *Charlotte Petersen*, der har fremsendt følgende Aarsberetning:

Børneantallet har i Aar været 20, det største Antal, Børnehaven maa rumme, deraf skal 8 Børn i Skole. Da der allerede igen er en Del nye Anmeldelser, kan der møde lige saa mange smaa op igen efter Paaskeferien.

Fra 6. Maj til 14. Juni var Børnene paa Ferie i Danmark. Vi blev alle vel modtaget og har haft en herlig Tid deroppe i de gode Plejehjem. Det var en Fornøjelse at faa de smaa raske og friske med hjem igen, saa Forældrene næsten ikke kunde kende deres egne Poder. Børnene taler stadig om Far og Mor i Danmark og om deres fornøjelige Oplevelser. Karl Otto vil være Bonde og have Heste ligesom »Plejefar«. Tak fra os alle for den gode Ferie!

Børnene møder godt og trofast hele Aaret rundt; dog har der i et Par Maaneder været mange Forsømmelser paa Grund af forskellige Børnesygdomme.

I Aarets Løb har vi holdt de traditionelle Fester. Til Kongens Fødselsdag gik vi over til Festen i »Tivoli«. Vejen er jo lang, men Børnene klarede Turen stolt. Tak til Hr. og Fru Konsul *Larsen* for det gode Traktement og den Glæde, Børnene fik den Dag. Vi har holdt Børnehavens Fødselsdag, en god Julefest, Fastelavnsfest osv.

Tak for de mange gode Gaver, som vi har modtaget i Aarets Løb: det dejlige Tøj, som vore Venner i Danmark igen i Aar har sendt os til Jul, Legetøjet fra Aarhus og en Pengegave, 35 Kr., fra Generalinde *Ramsing*.

Ligeledes Tak til *Sonderjydske Skoleforening*, der stiller Midler til Raadighed til Børnehavens Drift.

Charlotte Petersen, Børnehaveleder.

Udgiften ved Driften af de to Børnehaver i Tivolibygningen og Batterigade bæres af *Grænseforeningen*.

Børnehaverne i Harreslevmark og Adelbykamp modtager Midlerne til Dækning af Driftsudgifterne fra *Sønderjydske Skoleforening*.

SKOLEREJSEHJEMMET

har i Sommeren 1932 haft ca. 800 Indkvarteringer. Adskillige danske Skoler har saaledes benyttet sig af Skolerejsehjemmets Tilbud til paa en billig Maade at aflægge et Besøg i Flensborg og Sydslesvig.

Indmeldelser til Rejsehjemmet sker skriftlig til Skoleinspektør *Højlund*, Ravensborggade 11, København N. og til Dansk Skoleforening i Flensborg. I Juli Maaned sker alle Henvendelser til Skolebetjent *Koch*, Søndergravene 36, Flensborg.

VANDRELÆRERVIRKSOMHEDEN.

Som Vandrelærere har følgende været i Virksomhed i Aar: Hr. *Niels Kjems*, Fru *Anna Kjems*, Hr. *Gustav Lindstrøm* og Frk. *Ragnhild Fredslund*. Der er bl. a. undervist i Dansk, Sang,

Gymnastik, Folkedans, Husflid, Syning, Haandarbejde. Virksomheden fandt Sted i følgende Byer: Agtrup, Ladelund, Sønder-Lygum, Aventoft, Valsbøl, Langbjerg, Tarup, Jaruplund, Harreslev og Kobbermøllen.

Vandre lærerne har fremsendt følgende Beretninger:

Vedlagt skematisk Oversigt over, hvad der er sket de enkelte Steder. Det meste er Fortsættelse fra de tidligere Aar, om hvilket der ikke er meget at sige.

Noget nyt er Danskundervisning for Børn i Valsbøl. Saa snart Valsbøhus var færdigt, blev der ved »Dansk Skoleforenings« Hjælp indrettet et Husflidsværksted paa et Loft. Her samlede allerede den første Vinter en ret stor Flok Karle og Drengene. Jeg fortsatte med Drengene Sommeren igennem.

Det har længe været mit Ønske at faa Lov til at undervise disse Drengene ogsaa i Dansk. Vi tog fat sidst i Oktober, der kom et Par til fra Hanvedmark, saa der blev 12, men de faldt dog fra, da Vinteren rigtig kom; de 10 holder imidlertid ret godt ud. Jeg deler Eftermiddagen paa den Maade, at vi begynder med Husflid for saa at gaa over til Dansk og ende med lidt Gymnastik; det hele varer fra 2 til 6. Det viste sig, at en Del af dem læste ret flydende Dansk, takket være »Hjemmet«.

Lærer *Lindstrøm* bad mig komme til Ladelund en Gang imellem for at undervise i Husflid. Det begyndte i Oktober og er fortsat hveranden Fredag. Vi samlede først hos Lindstrøm i to lejede Stuer; disse Stuer blev imidlertid sagt op noget før Jul, og saa har vi senere haft det i forskellige Hjem. Det har voldt en Del Vanskeligheder med Plads, men dog især med Lys i de enkelte Hjem. Ingen af Stederne har de haft elektrisk Lys.

Det har dog ogsaa sine Fordele, at man kommer ind i forskellige Hjem; vi har været i 8. Man lærer hinanden bedre at kende, det hele faar et selskabeligt Præg, vi faar Kaffe og ender altid med Fortælling eller Oplæsning og Sang. Klokken er for det meste over 1, naar vi skilles.

Noget lignende er det gaaet i Sønder Lygum, men der har vi haft det i det samme Hjem, og der har ikke været saa mange som i Ladelund.

I Aventoft, hvor jeg har haft Husflid hveranden Lørdag, begyndte vi med at have det fra 7—10 i det lille Forsamlingshus, men vi kunde næsten ikke være der; der var ofte over 20. Jeg delte det da, saa Børnene kom fra 3—6½ og de voksne fra 7—10. Der kommer dog gerne en Del voksne om Eftermiddagen saavel som en Del Børn om Aftenen.

Det er maaske nok, fordi det er nyt, at det er gaaet saa godt i Vinter. Men jeg maa dog sige, at det Indblik, jeg har faaet i mange Hjem, baade ved dette og de Bogbilsture, jeg har kørt to Gange maanedlig der vester ud, har styrket min Tro paa, at der endnu er meget at gøre for Danskheden i disse Egne.

Harreslev, i Marts 1933.

Niels Kjems.

I Harreslev Forsamlingshus har jeg hver Fredag fra Kl. 2½ til 5 undervist Piger i en Alder fra 6 til 15 Aar i Haandgerning: Syning, Strikning, Vævning m. m. 16 Elever er over 10 Aar og betaler for Materiale 1 Mark halvaarlig. 11 Elever er under 10 Aar og betaler for Materiale 0,50 Mark halvaarlig. Der afholdes en lille Udstilling hvert Aar i April. Undervisningen lægges saadan, at der bliver Tid til Sang og lidt Leg. Jeg forklarer Sangenes Indhold, Børnene læser og synger dem. Vi sammenligner med tyske Folkesange, som Børnene kan fra Skolen. Sommetider lader jeg dem syge disse for mig.

For nylig kom 5 af de største Piger til mig og bad, om jeg ikke vilde give dem nogen Danskundervisning, for de vilde gerne lære at tale og skrive det. Jeg har været lidt i Tvivl, om jeg skulde sige Ja, for jeg vilde ikke gerne ved en Danskundervisning, der muligvis vilde samle mange smaa Elever, hemme Tilgangen til den danske Skole; muligvis vil den fremme den!

Haandgerningsundervisningen bliver i hvert Fald fortsat efter Paaske.

Harreslev, i Marts 1933.

Anna Kjems.

I *Ladelund* har 7 Børn i Vinterhalvaaret modtaget Undervisning i Dansk, Sang og Danmarkshistorie. Undervisningen gik til noget efter Jul ualmindelig godt.

I *Agtrup* har 11 Børn i Vinterhalvaaret meget regelmæssigt deltaget i Undervisning, omfattende Dansk, Sang og Danmarks Geografi. Kun en Tid efter Jul har Undervisningen lidt under Sygdom, Vejret m. m. Hovedresultatet har i *Agtrup* været meget tilfredsstillende.

I *Aventoft* har 4 Børn regelmæssigt deltaget i Undervisning i Dansk, Sang, Danmarks Geografi og Oplæsning. Resultatet har været tilfredsstillende.

Jeg har i *Ladelund* holdt en Sommerfest for Børnene fra alle tre Omraader og i Samarbejde med Forældrene medvirket ved en Julefest i *Valsbøl*, hvor alle Børnene var med. I begge Fester deltog desuden Børn fra danske Hjem i *Sønder Lygum*.

Een Gang har jeg for Børnene i *Agtrup* og *Ladelund* vist Lysbilleder og to Gange pr. Grammofon foredraget dansk Oplæsning, Sang og Musik for dem. Flere Gange har Børnene indsendt Stile til »Hejmdal«.

Af Møder, som jeg har ordnet Planlæggelsen af, kan nævnes:

I *Agtrup*: Højskoleforstander *Bækhoj*: Per Gynt. Inspektør *Bernhard Hansen* og Frøken *Ottosen*: Bjørnstjerne Bjørnson. Hejmdalstudenter: Underholdning.

I *Ladelund*: Frøken *Thyra Petersen*: Californien. Pastor *Jørgen Eriksen*: Rødding Højskole. Cand. theol. *Tage Rydal*: Vejs Ende. Fru *Ingeborg Appel*: Præsten *Svejstrup*. C. P. O. *Christiansen*: En religiøs Tale. G. *Worsøe Schmidt*: Vore Nationalsange. *Johan Skjoldborg*: Arbejdets Personlighed. Hejmdalstudenter: Underholdning. Tønder Seminarister: Underholdning.

I *Aventoft*: *Jørgen Eriksen*: Geske Marie Boisen. B. H. og I. O.: Bjørnstjerne Bjørnson. Lærer *Billum*: Erik Bøgh. Lokomotivfører *Andersen*: Tre Oplæsninger.

Desuden er der i *Agtrup* holdt et fælles Sommermøde for hele Egnen, hvor Kredsdagsmand *J. Oldsen* og Bibliotekar *F. Mommsen* talte, og hvor Hejmdal-Studenter og Elever fra *Rens Efterskole* gav Underholdning.

Med Egnens Folk har jeg i *Agtrup* og *Ladelund* indøvet »Nye Tider« og i *Aventoft* »Fastelavnsgildet«, og der er derefter spillet Dilettant i *Aventoft*, *Tætvang* og *Valsbøl*.

Efter Indbydelse har jeg ordnet følgende Teaterbesøg:

Tønder (»Den kære Familie«): 20 Personer; (»Den indbildte Syge« m. m.) 15 Personer; (»De tre fra det kgl.«): 6 Personer; (»Ordet«): 11 Personer; (»Millionæren«): 8 Personer. *Valsbøl* (»Guldkorset«): 38 Personer. *Rcns* (»Tordenvejre«): 30 Personer. Af Udflugter, som jeg har planlagt, kan nævnes en Tur for ældre til *Ladelund Landbrugs-*

Lindstroms Kursushold.

skole, Askov og Skibelund m. m., hvori deltog 18 Personer, og en Tur for unge til Flensborg og Kollund, hvori deltog ca. 25 Personer.

Endvidere har jeg ledsaget Konfirmander paa Rejse til København og Feriebørn til Nordslesvig, samt planlagt en 2-Dages Udflugt for Rødding Højskole til Sydslesvig.

Paa Opfordring har jeg fortalt om Danskheden i Mellemslesvig i Rens, Hellevad, Vonsbæk, Rødding, Rønshoved, København (i Studenterkredse), Toftlund og i Lyngby.

Om forskellige Emner har jeg talt i Kobbermølle, Lyksborg og Jaruplund samt i min egentlige Virkekreds afholdt en Række Underholdningsaftener (Grammofon m. v.).

Mest opmuntrende er Arbejdet blandt de unge og Børnene. For et dansk Arbejde blandt disse er Savnet af et passende Lokale meget føleligt.

For pekuniær og moralsk Støtte fra Skoleforeningens Ledelse og Duborgskolens Lærere bringer jeg min bedste Tak!

Ladelund, den 27. Marts 1933.

Gustav Lindstrøm.

I Vinteren 1932—33 har jeg haft mit Arbejde 6 forskellige Steder: Tarup, Flensborg, Jaruplund, Valsbøl, Langbjerg og Kobbermølle.

I *Tarup* gaar Arbejdet godt, men da det mest er Koner, jeg har til Haandarbejde, kan det knibe at komme afsted og møde hver Aften, fordi der i Vinter har været saa megen Sygdom baade blandt de voksne og Børnene. Da de fleste Mænd er arbejdsløse, er det meget begrænset, hvor meget Konerne kan faa Raad til at købe af Materiale til fine Haandarbejder, dog har vi paa dette Punkt faaet Støtte fra Kvindeforeningen. Mændene er der samme Aften til Skydning, saa vi har lejlighedsvis indøvet Folkedanse.

Den danske Gymnastikforening i Flensborg tæller kun faa Medlemmer, og Interessen for Gymnastik er kun lille, skønt vi har den bedste Sal, nogen Gymnastikforening kan ønske sig, nemlig Gymnastiksalen paa Duborgskolen. Hos de faa, der gerne vil have Gymnastik, er Interessen stor nok, og de har været trofaste hele Vinteren, ellers tror jeg, det vilde være klogt at lade Gymnastikken hvile et Aar eller to.

Før Jul gik det ganske udmærket i *Jaruplund* med Gymnastik for Pigerne, mens Karlene havde Sløjd, og bagefter Folkedanse. Men efter Jul kom der Sygdom forskellige Steder, og nogen rejste, men vi har alligevel holdt det i Gang hele Tiden; nu gaar Pigerne fra Jaruplund med i Holdet fra Valsbøl til vor Amtsfest i Bov Søndag den 2. April. De unge i Jaruplund er flinke, interesserede Mennesker, som det er en Fornøjelse at arbejde med.

I *Valsbøl* har vi faaet meget bestilt i Aar; flere af de unge Piger har været paa Højskole, og det opdrager altid Holdet saadan, at det for mig er let at arbejde med dem. Interessen for kønt, dansk Haandarbejde er vakt i Forvejen, og derfor har der været Fart i Arbejdet. Gymnastikken er ogsaa gaaet godt; hvor der er mange, er det altid morsomt.

Konerne i *Langbjerg* er altid i godt Humør, det maa man beundre dem for, da deres Mænd i flere Aar har været arbejdsløse. De har benyttet sig godt af den Hjælp, jeg kunde give dem, til at faa deres gamle Tøj gjort i Stand og nyt syet.

Her i *Kobbermøllen* er det i Almindelighed ikke rigtig gaaet op for Folk, hvad det vis sige, at man selv syr sit Tøj og hvor meget, man kan spare ved det. Men de faa der, er kommen i Skolen Fredag Eftermiddag, har faaet meget bestilt.

I det store og hele har jeg været glad for mit Arbejde her i Mellemslesvig i Vinter. Bekymringer fra det ene Sted er bleven visket ud med Glæder fra det andet. I Hjemmet her hos August og Ida Rattenborg har jeg haft det, som det kunde være mit eget Hjem.

Ragnhild Fredslund.

DE DANSKE PRIVATSKOLER PAA LANDET.

Dansk Privatskole i *Tarup* ledes af Lærer F. D i n s e n H a n s e n, der dog fra Nytaar fik Orlov for at gennemgaa et Kursus i Fysikunder-

visning ved københavnske Skoler. Fra 1. April 1933 er han ansat som Lærer ved Duborgskolen.

I Tiden 1. Jan. til 1. April har Lærerinde, Frk. Kathrine Jensen, vikarieret. Fra 1. April er hun ansat som Leder af Privatskolen i Tarup.

Fra de to Ledere er følgende Beretninger fremsendt:

Skolen begyndte det nye Aar med 13 Elever. Som i de foregaaende Aar tog Helsehjørnet ved Kjelstrup Strand atter et Par af vore Børn i Pleje i nogle Uger (fra den 2. til den 29. Maj.)

Den ellers traditionelle Sommerudflugt for Børnene og deres Forældre blev paa Grund af de daarlige Tider strøget; man nøjedes med Sommerfesten paa Pladsen ved Forsamlingshuset. Den blev yderst vellykket.

I Sommerferien var den største Part af Børnene paa Ferieophold i Danmark. Vi takker for den store Kærlighed, man viser vore Børn og dermed hele vor Sag ved disse Indbydelser til Ferieophold.

Vore gode Venner i Danmark, der ved Juletid plejer at vise os Opmærksomhed, har heller ikke glemt os i Aar. Tak til alle, der har glædet os med gode Bøger og Hæfter til Jul.

En særlig stor Glæde er det, at ogsaa vore Venner i Roskilde stadig tænker paa os. Den 24. Februar afholdtes der i »Hroar« (Kathedralskolens Gymnastforening) en Fest til Fordel for Skolen i Tarup. Der indkom et ikke ringe Beløb, der anvendes til Køb af Skolemateriel o. l.

I fulde fem Aar har »Hroar« paa denne Maade støttet den lille danske Skole og derigennem arbejdet med paa vor store Sag. Vi retter en Tak til alle gode Venner i Roskilde, ganske særlig til »Hroars« Bestyrelse samt til Hr. Adjunkt *Kjær* og Oberstløjtnant *Bang*. Tak for Trofastheden!

F. Dinsen Hansen.

I Januar og Begyndelsen af Februar Maaned gav Influenzaepidemien Grund til mange Forsømmelser.

Fastelavnsmandag fejrede vi Fastelavnsfest i Forsamlingshuset.

Den 9. Marts foretog de største Elever en Udflugt til Flensborg. Her besøgte de Museet og var henne for at se den gamle Kirkegaard.

I Midten af Marts Maaned afholdt vi et godt besøgt Forældremøde.

Skoleaaret slutter med 13 Børn, 7 Piger og 6 Dreng; 2 af dem er afmeldt til Duborgskolen. Der foreligger 4 nye Indmeldelser, saa det nye Skoleaar begynder med 15 Børn.

Tarup, den 24. Marts 1933.

Katharine Jensen.

Købermølleskolen, Den sønderjydske Dags Skole, ledes af Lærer A. Rattenborg, der har fremsendt følgende Aarsberetning:

Sidste Skoleaar sluttede med 19 Elever, deraf gik to til Duborgskolen- og 1 blev konfirmeret. Da vi ved Skoleaarets Begyndelse fik en ny Elev, har vi Aaret igennem haft 17 Elever. Der er blevet undervist i 242 Dage, og Forsømmelsesprocenten var 6,4.

Ligesom andre Skoler, blev ogsaa vor Skole i Januar og Februar ramt af Influenzaepidemien, saa vi til Tider havde langt under Halvdelen af Eleverne. Vi undgik dog en Lukning af Skolen.

Da vi nu efter Ombygningen har faaet et stort og kønt Sløjdløkkale, saa har vi igen optaget Sløjdundervisningen for fuld Kraft, til Glæde for vore Dreng, der er ivrige Snedkere.

I Sommer fik vi en Indbydelse fra vore Venner paa Landerupgaard til at besøge dem. Det blev en fornøjelig Tur med et to Dages Ophold blandt mange glade Dreng og Udflugt til Snoghøj, hvor vi saa Arbejderne ved Lillebælt-Broen, og til Koldinghus. Mange Tak for Turen.

Plejemor og Lilleper ved Kjelstrup Strand.

Vi har kun haft faa Besøg i Aar, dog har Biskop *Ostenfeld* besøgt os i Sommer.

I September Maaned deltog vi i et Gymnastikstævne for Landskolerne i Jaruplund, til stor Glæde for alle Deltagere.

Vor Julefest blev fejret paa sædvanlig Maade. Vi mærkede i Aar igen, hvor mange Venner vi har. Fra Skagen kom en stor Tøjsending, fra Landerupgaard, fra Aarhus og fra en ukendt Ven paa Sjælland modtog vi Pengegaver. Vi siger hjertelig Tak til dem alle.

I Vinter har vi atter haft Danskundervisning for voksne. Det var kun en lille, men en meget interesseret Kreds, der tro holdt sammen hele Vinteren.

Frk. Fredslund har haft et Sykursus ved Skolen i Vinter.

Endnu maa jeg omtale en sjælden Fest, vi fejrede i vor Forsamlingssal den 30. Okt. Vi holdt Fest for gamle Mutter Jensen, der fyldte 90 Aar, for et Diamantbrudepar og to Sølvbrudepar. Duborgskolens Lærere spillede »Guldkorset« for os. Vi samlede over 100 Mennesker i vor lille Sal og ved Kaffebordene. Her blev der sunget og talt i lange Baner, og den vellykkede Fest sluttede med en lille Dans.

Den 21. Marts sluttede Skoleaaret med en lille Eksamen, hvortil Dr. *Hanssen* kom til Stede. En stor Del af Forældrene og interesserede havde givet Møde, og det vidner jo om, at Skolen har Folkenes Interesse. En af vore Elever blev konfirmeret.

Vi begynder det nye Skoleaar med 23 Elever.

August Rattenborg.

Dansk Privatskole, Jaruplund, ledes af Hr. Lærer *H. Tønnsen*, der har fremsendt følgende Aarsberetning:

Skolen og den dertil hørende Forsamlingssals centrale Beliggenhed gør disse til et naturligt Samlingssted for den herboende danske Befolkning. Med en for Landboen selvfølgelig og naturlig Trofasthed slutter man op om alt, hvad der er dansk, og derfor ogsaa om Skolen.

Bag de skønne Anlæg hæver Skolen sig majestætisk og smuk op over Landskabet. Paa dette Sted samles hver Skoledag 12 Børn i et hyggeligt og venligt Klasseværelse. I Frikvartererne har de en rummelig Legeplads at tumle sig paa, og lige bag ved Skolen ligger Sportspladsen.

I Aarets Løb har der været mange besøgende paa Skolen. Vi er glade for, at de kommer, og haaber paa at se dem igen.

Der er en Del aarlig tilbagevendende Begivenheder. Til disse hører: Sommerudflugterne, Idrætsstævnet, Julefesten og Fastelavnsfesten. Hr. Skoleraad *Grøndal* besøger Skolen

een Gang aarlig, og til Skoleaarets Afslutning, hvortil Forældrene og interesserede er indbudte, kommer Skolekonsulenten for Landdistrikterne, Hr. Rektor, Dr. *Andreas Hansen*.

Paa Forældredagen gik Turen sidste Sommer til den store Okseø. Det blev en vellykket Tur for alle Deltagere, men i Særdeleshed for Skolebørnene og deres mindre Søsken.

Det vilde sikkert være gavnligt og til gensidig Glæde, dersom Eleverne fra de forskellige Skoler kunde samles nogle Gange om Aaret, men Afstandene gør det jo ret vanskeligt. Alligevel kunde vi samle Børnene fra Harreslev og Tarup i Jaruplund Skole til festligt Samvær, Leg og Boldspil.

Til Julefesten havde Børnene indøvet nogle Julekomedier og Sange. Efter Kaffe-bordet stillede de igen paa Scenen, men denne Gang i Folkedragter, for et danse Folkedanse. Nu kom Juletræet frem, man dansede og legede omkring det, og saa kom Julemanden.

Det danske Bibliotek i Flensborg har her i Skolen to Bogsamlinger staaende, een for Børnene og een for de voksne. I Børnebiblioteket har der været 133 Udlaan, den flittigste Læser har alene 61 Laan.

Til Paaske bliver 1 Elev konfirmeret, men der er 5 Indmeldelser, 4 Piger og 1 Dreng. Det nye Skoleaar begynder altsaa med 16 Elever, 10 Piger og 6 Dreng.

Lærerinderne Frk. *Ottosen* og Frk. *Schlesinger*, begge fra Duborgskolen, har det meste af Aaret undervist henholdsvis i Sang og Haandgerning. Efter at Lærerinde Frk. *Jensen* har begyndt i Tarup, har hun overtaget begge Dele. Pensioneret Adjunkt, cand. mag. Frk. *Jørgensen* fra København, har hele Aaret undervist i Danmarkshistorie.

En kort Fremstilling af alt, hvad Befolkningen samles om, ser saaledes ud: Pastor *Noack* holder to maanedlige Gudstjenester, og i Vinterhalvaaret har Pastor *Noack* desuden hver anden Mandag Bibeltime (man samles i Hjemmene rundt omkring). — Sekretæren i K. F. U. M., Frk. *Gudme*, samler de mellemliggende Mandage de unge Piger til Bibeltime i Skolen. — Undervisningen i Gymnastik, Sløjd og Folkedanse er omtalt andetsteds i Aarsberetningen. — Til Undervisning i Dansk har der været et Begynder- og et Fortsættelseshold. — Historiekredsen er ledet af Lærerinde Frk. *Jørgensen*. — Sygeplejerske Frk. *Budach* leder Haandgerningskredsen. — For Foredrags- og andre Underholdningsaftener sørger de to stedlige Foreninger. Ogsaa Kvindeforeningen og Landboforeningen afholder Møder.

H. Tonnsen.

Dansk Privatskole i Langbjerg ledes af Lærer *Henry B. Thomsen*, som har fremsendt efterfølgende Beretning:

Elevantallet gaar i Aar lidt ned, idet der konfirmeredes et Barn, og tre tager ind til Duborgskolen. Der foreligger een Indmeldelse. Tallet bliver da efter Paaske 12.

I det forløbne Skoleaar har der været mere Sygdom blandt Børnene end i tidligere Aar. Rektor Dr. *Hansen* overværede sammen med Forældrekredsen Undervisningen i Begyndelsen af Skoleaaret. Skolen har ligeledes haft Besøg af Skoleraad *Grondal*. Adjunkt Frk. *Jørgensen* har fortalt Danmarkshistorie for Børnene.

Ved et Idrætsstævne i Jaruplund, som havde samlet alle danske Privatskoler fra Landdistriktet, opnaaede Langbjerg en Del smukke Sejre.

Sidste Sommer var Skolen ikke paa Udflugt til Danmark. I Stedet for fik Børnene en Oplevelse af anden Art. Den 16. Juni foretog vor Skole en Flyvetur over vor Hjemstavn.

I August fejredes Skolens Fødselsdag ved en større Festlighed. — Skolen har haft megen Glæde af vor gode Idrætsplads.

Frk. *Schlesinger* har undervist Børnene i Haandgerning. De store Dreng faar Sløjd-undervisning hos *Niels Kjens*. Frk. *Fredslund* har undervist vore Damer i Syning.

Julefesten var som sædvanlig en stor Begivenhed. Den slesvigske Forening herude har arbejdet meget godt. Foreningen har nu over 50 Medlemmer. Snedkermester *Lange* leder Foreningen med stor Dygtighed.

Langbjerg Idrætsforening har haft stor Betydning, idet Ungdommen, som vi tidligere savnede, ikke blot er Idrætsdyrkere, men ogsaa tager Del i det øvrige danske Arbejde.

Kvindeforeningen arbejder støt under Fru *Lene Kowalsky's* Ledelse. *Frk. Gudme* har afholdt mange godt besøgte Møder. Mødedeltagernes Tal ved de forskellige Møder i Skolen har mere end fordoblet sig i Forhold til Aaret forud.

Hejmdal-Studenterne har ogsaa dette Aar været vore trofaste Venner. Vi har længe savnet et Lysbilledapparat, og et saadant er det med Hejmdals Hjælp lykkedes os at faa. Der kan ses tilbage paa et interessant og godt Arbejdsaar.

Henry B. Thomsen.

Dansk Privatskole, Harreslevmark, ledes af Lærer *Niels Bøgh Andersen*, der har fremsendt følgende Aarsberetning:

Ved Skoleaarets Begyndelse i 1932 havde vi 23 Elever, 11 Piger og 12 Dreng. I Aarets Løb mistede vi en Elev til den dansksprogede Skole i Flensborg By (Stkt. Johannes). Skoleaaret slutter derfor med 22 Elever, 11 Piger og 11 Dreng, deraf forlader seks (6) Skolen til Paaske, 3 Piger og 3 Dreng, medens der findes indmeldt 8 nye Born, 5 Piger og 3 Dreng. Skoleaaret begynder derfor sandsynligvis med 24 Elever.

Skolens gamle Arbejdsplan er blevet fulgt med faa Ændringer i det forløbne Aar, og de i Arbejdsplanen lagte Pensa i Dansk, Regning og Skrivning er blevet gennemførte; i Geografi, Naturhistorie og den alm. Historie er der taget friere fat.

Sundhedstilstanden har i det forløbne første Halvaar af Skoleaaret været særdeles god; derimod har Influenzaepidemien i Januar og Februar Maaned voldt mange Vanskeligheder, og Skolen har to Gange maattet lukke Portene. En Del af Børnene har i længere Tid været paa Børneplejehjemmet Sønder Vilstrup Strand. — Ligesom i de forrige Aar har Børnene faaet Mælkemad hver eneste Dag Aaret igennem. Siden Jul har Børnene dog een Gang om Ugen faaet en kraftigere Kost, Kødbollesuppe, Ærter, Hvidkaalssuppe osv. Princippet »Hjælp til Selvhjælp« er blevet fulgt; Forældrene dækker selv Halvdelen af Udgifterne, medens den anden Halvdelen gives af en god Ven i København.

Traditionelle Fester og Udflugter har vi desværre maattet aflyse (indskrænke) paa Grund af Pengemangel. Dog Julefesten holdtes i samme Festglans som forrige Aar; for-

Duborgskolens Afgangsklasse ved en gammel Gaard.

ventningsfulde Øjeblikke for Børnene, inden Tæppet gik op for at afsløre det, som Børnene Maanedén før Jul kun havde talt hviskende om. Der spillede Komædie: »Prinsessen, der ikke kunde sove«, deklameredes Juledigte m. m., fælles Kaffeboard, Sang, Dans og Leg om Juletræet, saa kom Aftenens Højdepunkt: Julemanden meldte sin Ankomst fra Langbjerg; han havde glemt Krisen hjemme.

I Fastelavnstiden havde vi en fornøjelig og begivenhedsrig Dag som Gæster i Tarup Skole.

Den 21. Marts var Eksamensdag, hvor Rektor, Dr. *Hanssen* og Børnenes Forældre var til Stede.

Arbejdet blandt Skolens Forældrereds har været knyttet til Aftenskolen. Tilslutningen var her ikke nær saa god som sidste Aar. Modet manglede, og en paafaldende Træthed kendetegnede en Del af Aftenerne. Dog har disse Aftener været baade Læreren og Forældrene til megen Glæde.

Niels Bøgh Andersen.

DANSK SKOLEFORENING.

Aarsmødet.

Skoleforeningen afholdt Fredag den 5. Maj 1933 sin aarlige Generalforsamling i Borgerforeningens store, festligt pyntede Sal. Der var, som i tidligere Aar, mødt en meget talrig Forsamling.

Mødet indlededes med Sangen »Vort Modersmaal er dejligt«, hvorefter Næstformanden, Økonom Chr. Bøvad t bød Velkommen og udtalte en Tak, fordi der var mødt saa mange. Siden sidste Generalforsamling var et virksomt Medlem af den udvidede Bestyrelse, Rentier Kalmer, afgaaet ved Døden. Kalmer havde været en trofast og paalidelig Tillidsmand, der vilde blive savnet. Forsamlingen hædrede hans Minde ved at rejse sig.

Derefter foretoges det aarlige Valg til den udvidede Bestyrelse. Saa gjorde Inspektør Bernhard Hansen udførligt Rede for Skoleforeningens Regnskab.

Efter Sangen »I alle de Riger og Lande« aflagde Rektor, Dr. phil. Andr. Hanssen sin udførlige Beretning, der fulgtes med lydhør Opmærksomhed, om dansk Skolevirksomhed syd for Grænsen i det forløbne Aar.

Indledende udtalte Dr. Hanssen:

Over for de mægtige Rystelser, som Menneskers Samfundsliv har været udsat for i det Aar, der er gaaet, og som de stadig er udsatte for — økonomisk og politisk — baade i dette Land og andre Steder —, da kan det synes at være ubetydeligt, hvad en dansk Skoleforening og dansk Undervisning kan udrette i disse Egne. Men hvis man tror, at ydre Forandringer og Omstændigheder, ja, selv dybtgaaende Ændringer, dog ikke er det egentlige i Menneskers Liv, men at der i Dybet af en Folkesjæl gror noget, der til Dels er uafhængigt af ydre Storme — saa kan man ikke blot haabe paa, at dansk Undervisning, dansk Tale, dansk Sang, dansk Læsning uafbrudt har Betydning for danske Mennesker, men man kan føle med Visshed, at herigennem næres et Liv, der uden Afbrydelse har foldet sig ud i disse Egne i gode og onde Dage. Med dette som Baggrund øves den Gerning, som Dansk Skoleforening danner den ydre Ramme for, og jeg tror, at

selv om denne Gerning sker i skiftende Lys og Skygge, saa er der ingen i Skoleforeningens Tjeneste, der ikke staar med Ærefrygt over for denne Opgave.

Efter i Hovedtræk at have berettet om Forhold og Begivenheder indenfor Virksomheden, saaledes som de nu foreligger belyst i den trykte Aarsberetning, sluttede Dr. Andreas Hanssen sin Redegørelse med følgende Udtalelse:

Vi takker alle de mange Enkeltpersoner, der ved Arbejde og personligt Offer har hjulpet os med at føre Aarets Virksomhed saa godt igennem! Vi takker Medlemmerne af Statens Udvalg for den Indsats, de har gjort i vor Skoles Sag! Vi takker ligeledes de tre store nationale Organisationer: Sønderjydsk Skoleforening, Grænseforeningen og Sprogforeningen for deres Støtte og for godt Samarbejde!

Endelig vil jeg takke Skoleforeningens Tillidsmænd og dens Bestyrelse for godt Samarbejde i det svundne Aar! De fleste Mennesker har jo for Tiden nok at drages med selv; men jeg haaber, at Skoleforeningens Arbejde af og til byder saadanne Lyspunkter, at det ogsaa kan være en Tilfredsstillelse at være med i Arbejdet.

En Tak til mine Medarbejdere i Skoler, Børnehaver og i frit kulturelt Arbejde i Landdistrikterne! Det er et Arbejde, som kræver sine Folk fuldt ud — ikke Stillinger, hvor man kan sætte sig i Hvile. Og Arbejdet lykkes kun, naar man tror paa den danske Sags Fremtid. —

Med Hensyn til Forholdet mellem Danske og Tyske vil jeg ved denne Lejlighed sige: Der er til mig anmeldt Tilfælde, hvor danske Forældre er blevne skræmmede til at tage deres Børn ud af dansk Skole, da de ellers mistede deres Arbejde. Vi har undladt at fordybe os i disse Tilfælde; men de er krænkende for Mindretallet, og de repræsenterer en uværdig Metode, som vi tror ikke er i Overensstemmelse med det her i Landet herskende Syn paa Forholdet mellem det tyske og det danske Folk.

Vi anerkender, at Regeringen til Dels har imødekommet et længe fremsat Krav om Ansættelse af danskuddannede Lærerkrafter ved den dansksprogede Kommuneskole. Vi ser i dette et Udtryk for, at den anerkender Mindretalsretten som et nødvendigt Grundlag for et roligt og menneskeværdigt Samliv mellem de to Nationer i Grænseegnen. Og vi haaber, at denne Anerkendelse ogsaa vil præge den lokale Opfattelse af Mindretallets Ret.

Det danske Mindretal, der lever her, er en Del af det danske Folk. Det ønsker ingen Strid; men det kræver Ret til at leve som Danske, og lige Ret for dets Ungdom til at bane sig en Fremtidsvej! Paa dette Omraade og i denne Aand vil Dansk Skoleforening ogsaa i Fremtiden udøve sin Gerning.

I »Flensborg Avis's« Referat af Mødet skrives der: Dansk Skoleforenings Aarsmøde i Fredags Aftes i Borgerforeningen overværedes af usædvanlig mange Deltagere.

Den store Forsamling takkede med stærkt Bifald for Rektor Dr. Hanssens udtømmende Skildring af Skolearbejdet i det forløbne

Aar. Derefter udtrykte Næstformanden, Økonom Chr. Bøvad t, sin Glæde over, at Stillingen, trods de vanskelige Tider, ikke alene var holdt, men at der var Fremgang paa flere Omraader. Dette var det bedste Bevis paa, at Dr. Hanssen og hans Lærerstab forstod at give Børnene den Skolegang, de trængte til. Paa Bestyrelsens og Forældrenes Vegne vilde han udtale en hjertelig Tak herfor, adresseret til Dr. Hanssen. Held og Lykke over de danske Skoler i det kommende Aar! (Forsamlingen rejser sig.)

Redaktør E. Christiansen understregede, at den Aarsberetning, man lige havde hørt, rummede en stor Opmuntring, som Skoleforeningen, Skolen og alle, der sluttede op omkring denne, kunde ønske sig til Lykke med. Den var af særlig Betydning under Forhold som de nuværende, da Tidens Tyngde lagde et Tryk paa Sindene. Vi vil aabent anerkende, at det nye Styre har set paa os som en Befolkning af anden Nationalitet, der skal have Lov til at leve sit eget kulturelle Liv. Vi vil slutte endnu stærkere op om vort Arbejde. (Stærk Tilslutning.)

Da ingen flere meldte sig til Ordet, sluttedes Mødet med Aftensangen »Dagen gaar med raske Fjed«.